

COMPUTER

A NÉPSZABADSÁG
informatikai magazinja

1999. október 12.

VI. évfolyam, 34. szám

technika

COMPAIR '99

12-15. OLDAL

LG FLATRON

LG

www.lge.co.kr

Tel.: 455-6060

www.comptech.hu

23 900 Ft
16 900 Ft + ÁFA

Díjeső után áreső!
Keresse a Stylus család legkisebb tagját
fantasztikus áron a szaküzletekben!

EPSON Stylus Color 300

EPSON Stylus Photo 1200

Kiemelkedő nyomtatási minőség A3+ formátumig.

138 000 Ft + ÁFA

**EURÓPA LEGJOBB
DIGITÁLIS NYOMTATÓJA**
1999-2000 EISA Photo Award

Nº1

Kizárólagos importőr
Fax: 06 (23) 417 310
EPSON HOTLINE: 06 (23) 415 295

EPSON Stylus Photo 750

Kiemelkedő nyomtatási minőség A4 formátumig.

79 900 Ft + ÁFA

**EURÓPA LEGJOBB
FOTONYOMTATÓJA**
1999-2000 TIPA Award

EPSON®

NOKIA 3210

A Nokia 3210 egy komoly és megbízható mobiltelefon. Akár két hétig is készenléti állapotban marad anélkül, hogy az akkumulátorát fel kellene tölteni. Ügyel a vonalaira, mert két sávon (900 és 1800 MHz-en) is üzemeltethető. Sőt ez az első olyan mobiltelefon, amellyel képes üzeneteket is küldhet akkor, ha a hálózat ezt lehetővé teszi.

A Nokia 3210 ügyel a külsejére is, arra, hogy mindig vidámságot tükrözzön. Ez egy olyan mobiltelefon, amelynek Xpress-on™ elő- és háttapja is könnyedén cserélhető.

Az új Nokia 3210 vidám külseje komoly belsőt takar.

Vidám külső.

Komoly belső.

NOKIA
CONNECTING PEOPLE

Emínecs TANÁR-DÍJAK

► (Munkatáskéntől) Az Ericsson idén két ösztöndíj szándékú oktatási díjat is alapított, ezúttal viszont nem diákok, hanem tanáraik részére. Az „Ericsson a matematika és fizika tehetségeinek gondozásáért” díjjal azokat az oktatókat honorálja a távközlési cég, akiknek tanítványai az országos matematika és fizika versenyeken kiemelkedően szerepeltek. Am egy másik, „Ericsson a matematika és fizika népszerűsítéséért” nevű díjat is lét-rehozhat, amellyel viszont azokat a pedagógusokat szeretnék elismerni, akik – bár nem válogatott tehetségű fiatalokkal, gyerekekkel foglalkoznak – nap mint nap egyedülálló erőfeszítéseket tesznek tantárgyaik népszerűsítésére. A kiírás és díjazás fóruma a Középszikolai Matematikai és Fizikai Lapok (KÖMAL) lesz.

MAGYAR KÖNYVTÁRTÖRTÉNET CD-n

► (Index) Elkészült a hazai könyvtárak művelődéstörténetben játszott szerepét, mai helyzetét, fejlesztési tervét bemutató CD-ROM. A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma megbízásából 5000 példányban készült Bibliotheca Hungarica, a magyar könyvtárak egy ezredév tükrében című CD angol és német nyelven is olvasható. A CD-ROM-ot bemutatják a Frankfurti Könyvvásáron is, amelynek idén Magyarország a díszvendége.

JÓ NŐNEK, jó fegyvert!

► (Munkatáskéntől) Végre a megfelelő készülékkel van felszerelve a Bond né! Ugyanis az új, Windows CE operációs rendszer alapú HP Jornada hordozható készülék – a Microsoft, a Hewlett-Packard és a Metro Goldwin Meyer támogatásával – főszerepet kapott a következő 007-es akciófilmben (The World is not enough), amit nálunk várhatóan jövő év elején mutatnak be a mozik.

A filmben Christmas Jones (Denise Richards) atomfizikus doktornő saját Windows CE – alapú HP Jornada-jára hagyatkozva akadályoz meg egy robbantásos akciót. Egy

TÁVOZIK A NETLAP főszerkesztője

► (Munkatáskéntől) A Magyar Netlap főszerkesztője, Sas István lapzártánkkor jelentette be, hogy a többségi tulajdonossal, Takács Istvánnal való, a cég felújítását érintő sorozatos nézeteltérések miatt otthagyja az első megjelenéstől kezdve általa vezetett online újságát.

Közismert, hogy a világhálós napilap már indulásakor technikai problémákkal küszködött és a vállalkozás veszteséges maradt. Sas István így nyilatkozott: az elhettehetlenül körülmények miatt nem tud tovább a lapnál dolgozni.

VIRTUÁLIS pódium

► (Index) A világ első internetszínházát próbálja létrehozni NetStageOne néven Najmányi László. A virtuális teátrum természetesen interaktív, azaz a néző alakíthatja a cselekményt, a díszleteket, a szereposztást. Az igazgató-főrendező ezt internetes videotechnikával kívánja megoldani.

A formálódó társulat repertoárjának egyik első darabja Csehov Három nővére, amelyet úgy rögzítenek videóra, hogy a három főszerelő mindhárom nővér szerepét eljátszza, és a néző végigpróbálhatja az összes variációt. Az első NetStageOne produkció 1999 szeptember 1-jén kerülne a világhálóra: 2000 Digital címmel.

nemzetközi hatalmi harcban, mely a világ olaszállítói között dúl, az atomfegyver-szakértő Dr. Jones és a világhírű, nemzetközi titkok ügynök, James Bond, közösen egy 70mph-val közeledő bomba helyének beazonosítására alkalmazza az új Jornada-t. Ezáltal bizonyítja, hogy az eszköz nemcsak elektronikus naptárként és jegyzetként használható hatékonyan.

„Az nem szeretnénk, ha az átlagos felhasználó fejében összekeveredne az atombomba és a Windows CE alapú eszköz használata, de úgy gondoljuk, hogy a legújabb James Bond film alkalmas lesz arra, hogy bebizonyítsa, mennyire jó az eszköz használhatósága, energiája, és higgadtsága”, mondta Jonathan Roberts, a Microsoft termelékenység-gel foglalkozó divíziójának elnöke.

enter SOS COMPAIR

Bár a Compair még nem sugároz veszélyeztetést, jól látható, hogy a hajó bajban van: léket kapott és süllyed. Kevesebb képletesen fogalmazva: egyre kevesebb a kiállító, és egyre kisebb az általuk elfoglalt hely. Ez a folyamat azóta tart, amióta a nagyok helyett megjelentek a „kicsik”, boltok nyíltak a kiállítási standok helyett, és az egész évről évre jobban hasonlít egy zsinbárra, mint egy szakkiallításra. Ha ez a tendencia folytatódik, a Compairnek nincs sok ideje hátra.

Kár lenne érte. Ma, amikor az információs gyorsan fejlődik, hogy az avulási időt szinte hónapokban mérik, a magyar piacnak szüksége lenne két szakkiallításra. Szakkiallításra, és nem vásárra, legálábbis nem olyanra, mint a mostani. A „szakma” nem szereti a zajt, a tumultust, a lufik gyújtogatását. A szakma információt akar, és tárgyalási, üzletkötési lehetőséget. Olyan körülményeket, amilyenek túlnyújtottabbra várják a kiállítókat és a látogatókat. Ehhez persze a vásárt rendező Comexpo önmagában kevés, hiszen csak bérelti a területet, az pedig olyan, amilyen. De a koncepció kialakításában, a célközönség meghatározásában már döntési lehetősége van. Lehetne például a Compair a megoldások, alkalmazások kiállítása. Jó időben van, közeledik az év vége, a vállalatok már tervezik a jövő évi fejlesztéseket, és azt is látják: mit költhetnek meg az idén. Nem csak „vásra”, hanem szöfverre, szervezésre, integrációra. Hiszen az IT nem arról szól, hogy ki tud olcsóbban eladni egy alaplapot, hanem arról, hogyan lehet hatékonyabban működtetni a technikát.

Tandócs adni persze könnyű. Egyszerű kimondani, hogy legyenek megoldássalátított a Compairon, és a gagyók helyét vegyék át a „nagyok”. De bármilyen nehéz is változtatni, a döntés nem halogatható. A Compair megérdemli, hogy megmentésük.

Lónyai László

COMPUTER

A Népszabadság informatikai magazinja ► Internet: <http://www.comptech.hu> ► Lapalápitó: PersonArt Kft. ► A szerkesztőbizottság elnöke: LÓNYAI LÁSZLÓ ► Felelős szerkesztő: SELESZT FERENC ► Szerkesztő: TÓTH IBOLYA ► Munkatársak: DUJCSIK MARIANN, FÜLÖP NORBERT, GECSÉ MARIANN, ROSTA GÁBOR, SZABÓ GABRIELLA ► Címaj: BATHA-HORVÁTH ► Kiadja a Népszabadság Részvételviség ► Felelős kiadó: LÉNYEY L. LÁSZLÓ vezérigazgató ► Szakszerűség és reklámról: PersonArt Kommunikációs Ügyvitelség 1141 Budapest, Komcsy utca 5-7. ► Operatív igazgató: PANDA AKOS ► Hirdetési igazgató: SZÜDI ÁGNES ► weboldaj: KOVÁCS GERGELY ► Telefon: 469-3030, Fax: 469-3040 ► E-mail: comptech@comptech.hu ► CompuServe: 100324.654 ► Tördelés, tipográfia: PersonArt ► Nyomda: Révai Nyomda Kft. ► ISSN 1418-2432

HAMISGYANÚS REMBRANDT-KÉP az internetes árverésen

▶ (MTI) A hamburgi Stern magazin feltevése szerint hamisítvány az az állítólagos Rembrandt-festmény (Krisztus körülmetélése), amelyet megvételre kínáltak fel egy internetes árverésen. A világ legnagyobb internetes aukciós házáának (eBay) német leányvállalata (alando.de) 29 millió márkáért kínálja megvételre a képet. A Stern legújabb számában megjelent írás szerint azonban a festmény már a nyolcvanas évek végén előkelő helyen szerepelt a kétes és hamisított képek jegyzékén, amelyet Baden-Württemberg tartomány büntügyi igazgatóságának művészeti és régiségi osztálya állított össze. Ez a kép először 1986-ban került a művészetekkel kapcsolatban elkövetett bűncselekmények ügyében nyomozó hatóságok látókörébe, amikor kétmillió márkáért kínálták megvételre a művészeti alkotások „szürke” piacán. Az internetes árveréssel az eBay a nagy aukciós háznak akar konkurenciát állítani.

Hollandia – INTERNETRENDŐRSÉG ALAKULT

▶ (Prim Online) Interneten nyomozó különítményt hoztak létre Hollandiában, a helyi rendőrségen belül. A tizenöt fős csoport feladata, hogy felderítse, leleplezze és felelősségre vonja azokat a személyeket, akik a nemzetközi számítógépes hálózatokon követnek el törvénytérteket. Hollandiában, ahol összesen 2,5 millióan interneteznek rendszeresen, a rendőrség szükségesnek látta, hogy a számítógépes prog-

ramhálózatot is bevonja felügyeleti körébe, annál is inkább, mivel világszerte egyre gyakoribbák az interneten keresztül szervezett vagy elkövetett bűncselekmények. A rendőrség a De Telegraaf című lap szerint nyáron már megpróbálkozott a számítógépes bűn ildőzésével. Akkor a világhálón terjesztett gyermekpornográfia nyomába eredtek, és összesen húsz büntügyi vizsgálatot kezdeményeztek.

COMMUNICATOR 4.7

▶ (Index) Az AOL megjelentette a Netscape Communicator böngésző legújabb változatát, a 4.7-est. Az új Communicator legfőbb újdonsága a Netscape Radio, ami külön böngészőablakban kezeli az internetes rádiókat, és a Real Networks technológiáit használja a lejátszáshoz. A Netscape Radio válasz az Explorer Radio Barjára, de kö-

szönhető az AOL vásárlásainak is: júniusban vették meg a Spinner online rádiós céget és az internetes zenei technológiákkal foglalkozó Nullsoftot. A Communicator 4.7 tartalmazza a Nullsoft sikertermékének, a Winamp zenelejátszó programnak 2.5-ös verzióját is, amely egy sor különféle zenei formátumot képes kezelni, mint az AOL Instant Messenger 3.0-t.

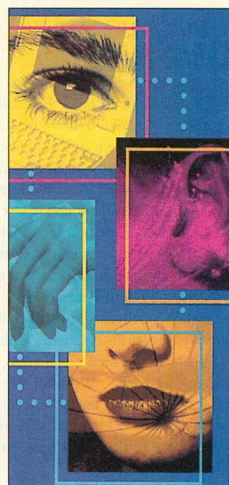

A hét megoldása

Miről lehet felismerni az INTERNET-kalózt?
– Webhely van az arcán.
(Index, Humor Harold)

VÉGE a szövegelésnek?

▶ (Edupage-Los Angeles Times) Az internetes csevegés, milliók kedvelt szórakozása nagy átalakulás előtt áll. A hangos (vagyis nem szöveges) beszélgetés résztvevői többet árulnak el önmagukról. Az új multimédiás technikák akár egy évtizeden belül leválthatják a szöveges csevegést – mondta Brenda Danet, a jerszalemi Hebrew University internetes kommunikációs szakértője. A HearMe.com azt állítja, 5,3 millió látogatója átlagosan havonta több mint öt órát beszélget. A hangos csevegés nagyobb fókú bizalmat ébreszt a partnerekben – mondta Barry Wellman, az internetes közösségek szakértője.

Mobilis BIZTONSÁGOS VÁSÁRLÁS

▶ (Edupage-Financial Times) Az EDS, a francia Gemplus, a Sonera és az Ericsson alapította „Radicchio” nevű fórum egy olyan szabvány általános elfogadtatását tűzte ki céljává, amely biztonságossá tenné a

mobil telefonon keresztül zajló elektronikus kereskedelmet. A „public key infrastructure” néven ismert eljárás beépíthető a GSM készülékekben rendszerint megtalálható szíliciumchipekbe.

RÉGÉSZET a világűrből

▶ (Jövönész-BBC News) Az amerikai úrsíkló különleges radarfelvételei segítségével középkori út nyomait fedezték fel egy skóciai szigeten. A XII. században élt főúr, Finlaggan kastélya körül a NASA szakembere, Gary McKay és az Edinburgh University kutatói a Space Shuttle multipoláris metrikus radarjának egyik felvételét elemezve furcsa nyomvonalat találtak. Azt hitték, hogy egy

kiszáradt folyó medrére bukkantak. Később kiderült, hogy a jelenség többször is dombokat szel át, vagyis valószínűleg ember által épített konstrukció. A felfedezésnek köszönhetően a régészek nagyobb pontossággal tudnak majd következtetni a térség korabeli kultúrájára és kereskedelmére, illetve a régészet az úrsíkló révén újabb segítséget kaphat az elvesztett kultúrák felderítéséhez.

1111 Budapest Irinyi u. 9-11
tel: 463 21 57, fax: 463 11 80
www.tigra.hu
tigra@tigra.hu

TIGRA COMPUTER
NOTEBOOK

ASUS 7300	- Cel334/ 32 MB, 13,3 TFT	433 500 Ft
GERICOM M1100T	- 64 MB, 12,1 TFT	299 500 Ft
NEC VERSA NOTE	- Cel333, 32 MB, 12,1 TFT	416 000 Ft

Az itt feltüntetett árak ezen hirdetés felmutatásáig érvényesek!

CELERON 400 PPGA	4 900 Ft
5,4GB QUANTUM	23 900 Ft
LG 15" 575N	38 400 Ft
48xCD CREATIVE	10 800 Ft
ATH CHARGER 5MB AGP	8 300 Ft
HP DESKJET 610C	23 900 Ft
TURTLE BEACH DAYTONA	4 300 Ft
SUSE 6.2	9 600 Ft

Ingyenes gépszállítás, minden típusú nyomtató, monitor javítása.

Rajnik sz. úti, 11. emeleti tanácsközpont

COMPAIR A 213. STAND

LAPOS MONITOR

► (Edupage-New York Times) A lapos képernyőket gyártó japán, dél-koreai és tajvani cégeknek akkora keresletet kellene kielégíteniük, hogy a rendelések 10-20 százalékát nem tudják teljesíteni – állítják a szakértők. A folyadékkristályos képernyőket (LCD) gyakran használják asztali és hordozható számítógépekhez és más készülékekhez, mert kisi helyet foglalnak, tetszetős a külsejük, és jó minőségű képet biztosítanak. A különböző számítógépekhez használható lapos monitorokból származó bevétel a tavalyi 7 milliárd dollárról idén várhatóan 11 milliárdra emelkedik, 2001-re pedig 17 milliárdra. Az LCD-gyártók ugyan hasznat hoznak a hatalmas keresletből, de a számítógépgyártóknak gondot okozz a kevésbé minőségű. A helyzetet súlyosbítja az iskolakezdés, a karácsonyi szezon közeledése.

Eljön A ROBOTOK NAPJA!

► (Hirnet-Vega) Legalábbis ezt állítja a United Nations Economic Commission for Europe és az International Federation of Robotics legutóbbi évenkénti kiadványa. A jóslat szerint a robotok néhány éven belül elterjednek a háztartásokban. A háztartási robotok képesek lesznek felmosni, ablakot pucolni, kipakolni a mosogatógépet, és egyáltalán: minden számunkra kellemetlen feladatot elvégezni. A UN előrejelzése szerint a háztartási robotok piacra kerülésük után egyre népszerűbbek lesznek.

HÁLÓZATI KONCERT a szegényekért

► (Origo) A nyolcvanas években elharapózott segélykoncert-dívat nem múlt el a kilencvenes évekbe sem. A kor követelményeinek megfelelően ma már a világháló sem maradhat ki a világszegényeinek megsegítéséből. Szeptember 8-án este New Yorkban Jono, a U2 énekes és Wyclef Jean, a Fugees rappere indította útjára a Netaid programot. Egy hónappal ké-

Ugyanakkor a jelentés arról is beszámol, hogy az elmúlt év meglehetősen rossz volt a robotiparnak. A robottechnológia jelenleg legelterjedtebb ágazatában, az ipari robotok gyártásában és forgalmazásában 16 százalékos csökkenés volt tapasztalható, ami a kulcspiaccnak számító Japán és Dél-Korea gazdasági gyengülésének tudható be. Az ipari robotok területén az előrejelzések szerint átlag 8 százalékos növekedés várható 2002-ig, különös tekintettel a postai levél-szortírozó és egyéb rendszerekre.

sőbb Londonban és Genfben három nagyszabású koncert következett, amelyen számtalan világsztár fellépett. A világszegényeinek segítségét célul kitűző program a www.netaid.org honlap köré szerveződik. A tervek szerint erről a lapról a világ szegényei számos hasznos információhoz juthatnak majd, amelyekkel aztán segíthetnek a szegénységükön.

Video-mobiltelefon

► (Jövőnéző-PC World Online) A NEC elkészítette a mobil telefonok következő generációjának prototípusát, amely képet és hangot is képes egyidejűleg továbbítani, így a beszélgetőfelek társalgás közben nemcsak hallják, hanem láthatják is egymást. A készülék a nagy átviteli sebességet (kb 2 Mbit/sec) biztosító, úgynevezett harmadik generációs (3G)

celluláris technológián alapul, amelyet előreláthatólag 2001 januárjában vezetnek be. Az új típusú telefonat 2,3 inches (kb. 5 cm) színes LCD kijelző és egy apró kamera egészíti ki. A képeket az MPEG-4 szabvány szerint tömörítik, így 64-128 kbit per másodperces átviteli sebesség érhető el, ami másodpercenként több mint 10 képet jelent.

100 GB tárolókapacitás

► (Hirnet-Vega) A C3D előrukkolt egy új tárolási technológiával, amivel több mint 100 GB rögzíthető egy lemezen. Bemutatták az új technológia két működő prototípusát is, meghozza egy CD méretű – csak olvasható – lemezt 140 GB tárolókapacitással, és egy – szintén csak olvasható – hitelkártya méretű 10 GB kapacitással. Jelenleg a termék további fejlesztéséhez, végeleges formába öntéséhez és előállításához keresnek tőkeeres partnert. Amennyiben megtalálják, a cég szövegíve szerint az új adattároló egy éven belül a piacra kerülhet. A C3D technológiája egyfajta fluoreszkáló fénnyel alapszik, ami sokkal jobb, mint a hagyományos optikai lemezek által használt hétéknány fény, így rétegesen tudják tárolni az információt. A prototípus jelenleg több mint 10 rétegenyi információt képes olvasni, de a jövőben a határ a csillagos ég. Ezzel szemben a CD/DVD technológiával készült lemezekon legfeljebb két réteg lehet egymáson.

Koszovó ellen

► (Jövőnéző-Federal Computer Week) Korábbi hírekben már többen rebegtek, a NATO jogszilviai hadjárata alatt több, valószínűleg szerb illetve orosz támadás érte a katonai szervezet számítógépeit a világhálón keresztül. Most kiderült, hogy az Egyesült Államok hivatalosan is megalkott egy csoportot, amelynek feladata a 78 napos léghadjárati információ fronton való támogatása volt. A US hadtengerész európai erőinek szövegíve elismerte a csoport létezését, de nem nyilatkozott arról, hogy végrehajtottak volna bármiféle akciókat szerb számítógép-hálózatok és informatikai rendszerek ellen. Ezen csoport tagjai számítanak végzős soron az első hivatásos cyberharcosoknak.

Office DEPOT

AZ IRODABIRODALOM

ÚJ! Tel.: 06-40/55 66 77
Fax: 06-40/55 66 55
E-mail: rendelés@officedepot.hu

Budapesten,
a Pólus Centerben,
Törökbálinton,
az SCB-Atlanta Centerben,
Kecskeméten,
a Pólus Rónában,
Győrben,
az Interspar Centerben.

Canon MultiPASS
L60 Lézeres személyi kommunikációs eszköz (fax, PC-fax, nyomtató, fénymásoló és lapvasoló)

SKU 504500305
Nyomtató: 600x600 dpi nyomtatási felbontás, 6 oldal/perc nyomtatási sebesség, automatikus lapadagoló, 100 lap papírkapacitás. Fax: 14,4 kb/s (kb. 6 mp/oldal) átviteli idő, memória 90 oldal, egygombos tárcsaszám 16 színrű, gyorstárcsaszám 100 színrű, körözvényadás 117 helyre, fax - telefon hívás-szétválogató, időzített hívás, forgalmi napló, távvevőrelít (vétel, automatikus újráteljesítés), MultiPASS (PC-fax) program. Lapvasó: 600 dpi digitális felbontás, sebesség: 8,7 mp/oldal, kezelési sebesség. Másoló: 6 lap/perc, kicsinyített másolat.

Nettó: 169 990 Ft
Bruttó: 212 488 Ft

HP DJ 810
NYOMTATÓ

SKU 803600699
2,5 lap/perc színes, max. 5 lap/perc fnyomatási sebesség, speciális, gyorsan száradó, almaszórólást csökkentő tinta, forrasztékusz nyomtatás az opcionális fotópatron behelyezésével, manuális duplex nyomtatás! Kompatibilitás: MS DOS 3.3 és a felett, Windows 3.1x, 9x, NT 4.0, 1000 lap/h kapacitás, HP ColorSmart II színoptimalizálás.

Nettó: 23 990 Ft
Bruttó: 29 988 Ft

SZÁZ ÍRÁSBÓL VÁLOGATTUNK

A nyári cikkpályázat eredményei

**TUDJUK, KISSÉ HOSSZÚRA
NYÚLT A NYÁRI
CIKKPÁLYÁZATRA ÉRKEZETT
ÍRÁSOK ÉRTÉKELÉSE.
MENTSÉGÜNKRE ANNYIT,
HOGY CSAK NEM
SZÁZ PÁLYAMŰVET –
A TAVALYNÁL KÉTSZER
TÖBBET – KELLETT
ELOLVASNI, ÉRTÉKELNI.
MINDENESETRE,
A VÉGÉRE ÉRTÜNK.**

► Először az örömteli tapasztalatokról. Nagyra értékelhető az az aktivitás, amellyel olvasóink belevetették magukat a nyár derekán az írásba. Mint említettük, csaknem

száz cikk érkezett, jó néhányan két, három, vagy ennél is több írással jelentkeztek. Talaly feltűnően kevés hölgy pályázott, az idein jóval többen vetek fakanál helyett, vagy mellette tollat a kezükbe, és nemcsak érdeklődésről, hanem szakismeretről is tanúsodó cikkeket küldtek be. Beigazolódott az is, hogy nemcsak a húszéveseké a világ – bár a pályázók jó része fiatal –, sok középkorú, sőt, nyugdíjas olvasó bizonyította, halad a korrall, és a számítástechnika nem korfüggő tudomány.

Kevésbé örvedetes, hogy a megadott terjedelmet, amit a lap sajátosságának megfelelően határoztunk meg haterkez karakterben, nagyon sokan túllépték. Az ő figyelmükbe ajánljuk: egy ponton túl kezelhetetlenné válik a terjedőség. A másik negatívum, hogy a mennyiség (már-mint a cikkek mennyisége) nem mindig csapott át minőségbe. Magyarán: akadt nehézkes stílusú, nem igazán izgalmas té-

májú írás is. Bízunk benne, hogy jövőre már ezeket a szépséghibákat sem kell megemlítenünk.

Akkor most van két jó hírtünk. Az egyik, hogy a zsűri által kiválasztott írások közül nyolcat a Computer Technika-ban közlünk, mégpedig a következő szerzők munkáit: Cser László, Fülöp Viktor, Gombás Áron, Kőhalmi Mariann Tünde, Pollák Dalma, Szabó Zoltán, Tom Leslie, Zsótér Csaba. A következő jó hír, hogy néhány cikket a PersonArt Kft. másik lapjában, a havonta megjelenő B.O.S.S. magazinban jelentetünk meg. (a szerzőket erről értesítjük), és többeget megkeresünk a felvetett téma továbbgondolására. Még két dolog: rangsort ezúttal sem állítottunk, mint látják, a szerzők neve betűrendben szerepel, s mint ígértük, a megjelent írásokért – amelyek közlését hamarosan megkezdjük – honoráriumot fizetünk.

Végezetül: köszönjük aktivitásukat!

Szerezzen magának néhány kellemes órát!

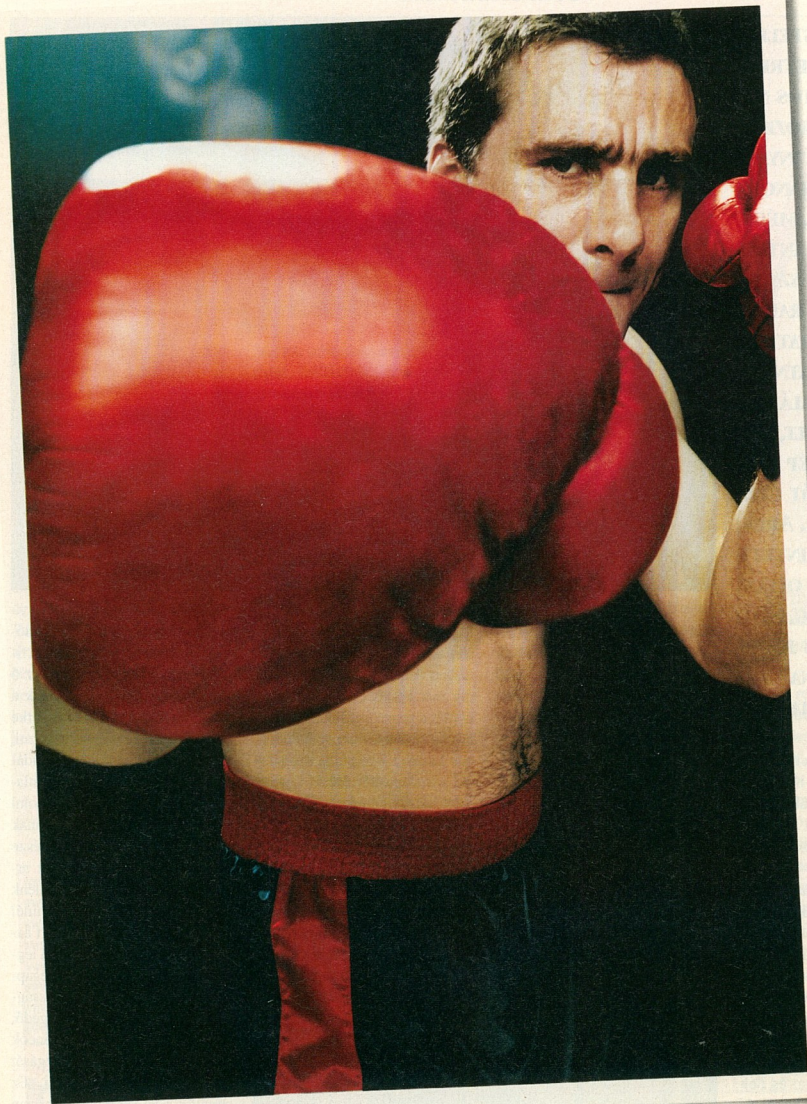
SEM elender EN.

**Internetezzen havonta akár
300 órát ingyen!**

- Volt idő, amikor minden egyes órának meg kellett adni az árát. Ennek most vége: az Elendernél új Internet-időszámítás kezdődik.
- Azok, akik november 15-ig fizetnek elő bármelyik telefonvonalas vagy ISDN-díjssomagra, hétköznaponként már 14 és 22 óra között, hétvégenként pedig 5 és 22 óra között ingyen használhatják az Internetet egészen az év utolsó órájáig. A havonta több mint 300 szabad órát jelentő kedvezményt mintegy 25 ezer eddigi előfizetőnk is élvezheti.
- Legyen Ön is időről időről – akár havi bruttó 2.500 forintért!

MEGTÉVESZTŐEN VALÓSÁGHŰ.

Ha ijedten elkapta a fejt egy ekkora pofn elől, akkor sem kell aggódnia. Mindez csak azért történt, mert a képet a világ jelenlegi legfejlettebb tintasugaras nyomtatási eljárásával állították elő – a HP PhotoREt precíziós technológiájával, amely forradalmi változást hozott a nyomtatásban. Ez az a technikai megoldás, amely lehetővé teszi nyomtatóink számára, hogy akár 16 miniatűr tintacseppet juttassanak el minden parányi képpontba. Az eredmény: lenyűgöző minőségű, fotorealistikus képek – anélkül, hogy mindez a sebesség rovására menne. Egy szó mint száz, bármennyire siet is, képei ezután mindig fotóminőségűek lesznek, így semmi más nem múlhatja felül őket. Mert olyanok, mint maga a valóság.

HP DESKJET NYOMTATÓK
HP PhotoREt technológiával

**KÉTSÉGTELEN,
MARLENE DIETRICH
CSODÁLATOS NŐ.
BESZÉD KÖZBEN
ÉDESEN SZÉTNYLÓ
AJKAI, BÚGÓ HANGJA,
JÉGHIDEG, MÉGIS
IGÉZŐ PILLANTÁSA
MILLIÓK SZÍVÉT
EJTETTE RABUL.
UTÁNOZHATATLAN,
MONDHATNÁNK
JOGGAL. LEGALÁBBIS
AZ VOLT, MÉG
A SZÁMÍTÓGÉP NEM
KELTETTE ŐT ÚJRA
ÉLETRE. ARCA,
HANGJA, TEKINTETE
ÉPPEN OLYAN,
MINT RÉG. SŐT,
MINTHA MÉG JÓT IS
TETT VOLNA NEKI
A „FELTÁMADÁS”.**

▶ Los Angeles a sztárok és a leendő sztárok városa. Itt, nincsenek benzinkutak, takarítók, pincérek, errefelé mindenki híresség, legfeljebb még felfedezetlen. Potenciális csillagokból – ahogyan nálunk mondják – Dunát lehetne rekeszteni ezen a vidéken, ám a jeleniknél csak a jövőjük bizonytalanabb. A sztárcsinálók ugyanis biztosra mennek, egy új arc pedig rizikó – nem tudni, mennyire szeretik majd, nem is beszélve az egyre vadabb sztárlűrökről – a bukás pedig tízmilliárdot jelent, mínuszban és dollárban. Ezért nincs producer, aki ne gondolt volna legalább egyszer arra, milyen jó is lenne, ha egy régi, már elhunyt híresség visszajöhetne, legalább egy forgatásnyi időre. De nem ám öregeen, ráncosan, hanem éppen úgy, ahogy a közönség emlékezetében él, mondjuk Humphrey Bogart a Casablanca utolsó, repülőtéri jelenetéből. Az Újvilág ismét nem hazudtolta meg önmagát, az igény gyorsan megoldást szült. A számítógépguruk bo-

VIRTUÁLIS SZÍNÉSZEK

szorkánykonyhájában megszülettek a virtuális, digitálisan előállított színészek, akiknek első példányait természetesen hírességekről mintázták.

Milliomos átlagosok

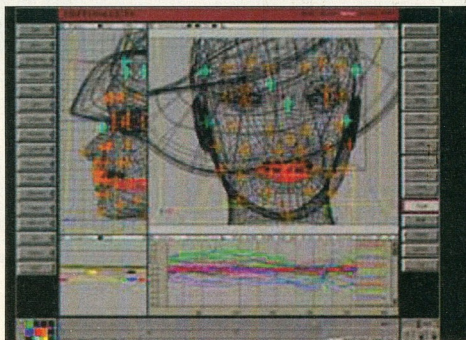
A Los Angeles-i Virtual Celebrity Productions egy egész sor feltámasztott hírességgel rukkolt ki egyszerre, így elevenedett meg a kor egyik divája, Marlene Dietrich is. A klónok egyelőre nem tökéletesek, bőrük, mimikájuk kissé mesterkelt, ám a fejlesztések még gyerekcipőben járnak. A do-

log annyira friss, hogy az Egyesült Államokban is csak augusztusban debütált a cég, amely eddig már két és fél millió dollárt költött a projektre. Takács Barnabás, a Virtual Celebrity Productions kutatási igazgatója szerint – aki a Budapesti Műszaki Egyetemen végzett informatikusként 1991-ben – ez a pénz könnyedén visszajöhet, hiszen a számítógépes animációban óriási összegek forognak. Szerinte nem is a hírességek hozzák majd a legtöbbet a konyhára, hanem – furcsa mód – az átlagarcok gyártása tűnik a jövő üzletének. Átlagarc ugyanis mindig kell – reklámokba, fil-

mekbe – és Hollywoodban valóságos villasor jelzi, a sablonos fizimiska is lehet kifizetődő. Az ő jogdíjaikon sokat spórolhatnak a cégek, hiszen a virtuális „szürke egeret” elég egyszer létrehozni, többé nem kell rá költeni. Ráadásul technikailag is könnyebb átlagos arcot kreálni, mint lemásolni egy ismert. Az ember agyának arcfelismeréért felelős része ugyanis rendkívül fejlett, az arcok legapróbb részletei is belénk ivódnak, annál inkább, minél többször látunk valakit. Ezért aztán híres sztárokat klónozni a legnehezebb, hiszen agyunk a legapróbb hibáról is rájön a turpisságra. A másik kihívást az öregedő, markáns arcok, valamint a ráncok jelentik, hiszen ezek mozgását nehéz élethűen visszaadni. Ez egyelőre nem is probléma, hiszen a rendezők az elhunyt sztárokat virágkorukban kívánják feltámasztani, de a még élők is szívesebben látnak magukról ideálizált, fiatalított felvételeket.

Ellenzők és támogatók

Az utóbbi, azaz hogy élő művészről készüljön másolat, már létező eljárás, bár a színészek kö-

Kalapszabászat szemből és profilból

Tessék választani: három variáció egy arcra

rében nem aratott osztatlan sikert. Hollywood legbefolyásosabb szervezete, a színészszak-szervezet azonban nem ódzkodik az új technológiától, ami nem meglepő, ha arra gondolunk, a halott színészekről készült duplikáció után is beszédik az őket megillető részesedést. Ennek hallatán biztosan sokan elrettennek, ám Amerikát mindig az anyagi érdek vitte előbbre, és úgy tűnik, ez ma sincs másképp. Takács Barnabás szerint ugyanis a digitális színészekért a legtöbbet azok a biztosítótársaságok tehetnek, akik a filmet, a kellekét és persze magukat a színészeket is biztosítják. Gondoljunk bele, mekkora kiesés például egy

baleset, ami rossz esetben a forgatás leállásával, dollármilliók elvesztésével járhat. A társaságok azonban előírhatják, csak úgy kötnék szerződést, ha minden fontosabb szereplőről készül digitális másolat, amivel a legrosszabb esetben is befejezhetik a mozit. Az utóbbira jó példa a Holló című film, amelynek utolsó jeleneteit az időközben bal esetben elhunyt Brandon Lee helyett más játszotta el, némi számítógépes ráségítéssel.

Arcok és jogok

E emberek digitális másolása a technikai problémán kívül etikai és jogi kérdéseket is felvet. Vegyük például a régi fényképeket vagy filmfelvételeket. Ezek felhasználásakor a készítőt vagy annak utódját jogdíj illeti meg. A számítógépes másolattal némileg hasonló a helyzet, ám itt annak – vagy az örökösének – jár a pénz, akiről a duplikáció készült. A jog azonban nemigen tud mit kezdeni a digitálisan tárolt személyiségjegyekkel, hiszen ezek csupán algoritmusok, így csak akkor

védhetők, ha valamilyen formában már materializálódtak. A right of publicity, azaz az egyén joga saját képének megjelentetéséhez, egyértelmű, ám a szabályozás az USA-ban is államonként eltérő. Vannak helyek, ahol a polgár halálát követően még 50 évig csak a hozzátartozók engedélyével, jogdíj ellenében használható fel egy arc, míg New York államban gyakorlatilag azonnal. Más a helyzet a közszereplőkkel, hiszen az 6 arcuk bármikor fényképezhető, filmezhető, jogdíjat ezért nem kérhetnek. A Virtual Celebrity Production előrelátóan már megvásárolta egy sor híresség digitális másolásának a jogát, így ha mondjuk Marlene Dietrichkel kíván valaki fogatni, bizony meg kell alkudniuk az árban. A másolatokat már a szerzői jog védi, aminek megsértőire az Egyesült Államokban szigorúan lecsapnak.

Érdekes kérdés, hogy miként előzhető meg a másolatok rossz célokra való felhasználása. Feltehetően például Jézus? Mit lehet vajon a szájába adni, eljátszani vele, anélkül, hogy ez ne sértené milliók vallásos érzi-

Öltöztethető virtuális modell

tét? A reklámcégek szeretnek provokálni, lehet, hogy naplónok, hitlerek kínálnak majd fogpasztákat, bizonygatják a mosóporejéit, mint ahogy a viszkis rabló jogait is megvásárolta egy italyártó cég? Takács Barnabás szerint náluk ilyen nem fordulhat elő. Ugyanis minden egyes digitálisan másolt személyről összeállítanak egy aktát, amiben rekonstruálják az adott személyiséget, hogy semmi olyanhoz ne használhassák később fel, ami életében nem volt rá jellemző.

Fülöp Norbert

nflup@compext.hu

Számítógépes animációval foglalkozó cégek honlapjai

www.mizalob.unige.com
www.illusion2k.com
www.hqptec.com
www.interface.digital.com
www.personalityfactory.com
www.ow.sgi.com
www.pactile.com
www.virtualcelebrity.com

InFocus SYSTEMS

Amerikai számítógép- és videovetítő 650–2000 ANSI Lumen fényerővel, 2,2–8 kg tömeggel, SVGA – SXGA felbontással, 2 év garanciával és 1 év biztosítással!!!

Holland vetítővásznak 8-féle felülettel, rolós, motoros, állványos stb... szerkezettel.

LSK
HUNGÁRIA

1203 Bp., Török Flóris u. 70.
Tel.: 283 0737 Fax.: 286 1687
Internet: www.lsk.hu

KRONOS Számítástechnika

Itt van a Compair: itt van újra...

Siemens Scenic 521 számítógép

(Celeron 400; 64 MB RAM; 4,3 GB; 6 MB VGA; Win98 Hun; 1 hónap ingyenes, korlátlan internet)

148 000 Ft

Portocom 5100C notebook

(Celeron 400; 32 MB; 2,1 GB; 12,1" DSTN; 24x CD; hang)

269 900 Ft

Siemens Scenic 560 számítógép

(Pentium III 450; 64 MB RAM; 4,3 GB; 6 MB AGP VGA; 40x CD; Win98 Hun; 3Com 100 Mbit/hálózati kártya; 1 hónap ingyenes, korlátlan internet)

199 900 Ft

Samtron 45B (14", 0,28, 1024x768/65 Hz): 28 000 Ft AMD K6-2 350: 9 900 Ft

Samsung 590s (15", 0,28, 1024x768/75 Hz): 34 800 Ft Cyrix 300MX: 6 200 Ft

LG 575N (15", 0,28, 1280x1024/60 Hz): 41 200 Ft Acorp ALI alaplap: 12 600 Ft

5-10% ÁRENGEDMÉNY A COMPAIR IDEJE ALATT!

KRONOS

1054 Budapest, Alkotmány u. 20.
Tel.: 302-8888, 302-8889 fax: 302-8890
http://www.kronos.hu info@kronos.hu

Ar árak a készlet erejéig érvényesek, az ÁFA-t nem tartalmazzák

**A CSEHORSZÁGI BRNOBAN
OKTÓBER 4-ÉN
NYITOTTA MEG KÁPUJT
AZ INVEX-COMPUTER '99,
AMELY A CEBIT UTÁN
A MÁSODIK
LEGJELENTŐSEBB ILYEN
RENDEZVÉNY EURÓPÁBAN.
ERRŐL ÁRULKODNAK
AZ ADATOK IS: A VILÁG
19 ORSZÁGÁBÓL – KÖZTÜK
MAGYARORSZÁGRÓL –
NEM KEVESEBB,
MINT 927 CÉG ÁLLÍTOTT KI
AZ ÖTNAPOS VÁSÁRON.
E VÁLLALATOK KÖZÜTT
OLYAN VILÁGÉGEK
IS MEGTALÁLHATÓAK,
MINT PÉLDÁUL
AZ AUTODESK, A BOSCH,
A HEWLETT PACKARD,
AZ IBM, A MICROSOFT,
VAGY A MINOLTA.**

► A kiállítás alapterülete körülbelül 40 ezer négyzetméter. A tavalyi adatokból kiindulva több mint 140 ezer látogatót vártak a vásárra, amelynek külön érdekessége volt a Shopping Hall, amelyben kétezer négyzetméteren folyik az informatikai cikkek árusítása.

Az Invex gazdag kísérőprogrammal is rendelkezik, többek között volt egy háromnapos technológiai konferencia a következő témakörökben: e-business, e-commerce, data storage, data mining és storage management. Ennek érdekessége abban rejlett, hogy a témakörök mindhárom napon azonosak voltak – csak éppen más-más típusú hallgatósságot céloztak meg az előadásokkal. Sor került az év rendszerintegrátorának megválasztására, és volt „programozók fóruma” is.

A rendezvényt Jiri Škrļa, a BVV igazgatója nyitotta meg. Ez a hivatalos megnyitó egy kerekasztal-konferencia keretében történt, amelyen többek között részt vett Pavel Mertlík, a Cseh Köztársaság pénzügyminisztere, Yvonne Strecková belügyminiszter-helyettes, valamint Petr Duchoň, Brno főpolgármestere.

A felszólalók között volt Václav Grulich belügyminiszter is, aki elmondta, milyen le-

BRNO, INVEX, 1999

péseket tettek a szoftveralkodás visszaszorítására. Ezt támasztja alá a következő adat: míg 1998-ban a kalózszoftverek aránya 50-60 százalékos volt, addig ez erre az évre 45 százalékra csökkent.

A rendezvény első két napja volt a szakmai, ekkor a belépő 450 korona volt, a többi napon felnőtteknek 140, diákoknak 70 koronába került a jegy. Külön regisztrációs kártyával volt látogatható a VIP Club, ahol a különböző szolgáltatásokat térítésmentesen vehették igénybe a vendégek.

tett tekinteni a Pro/Engineer 2000-et is. Szinte minden standon legalább egy színes plotter „ontotta” magából a rajzokat.

Érdekes helyszín volt a Creative Hall, ahol olyan fiatal alkotók, tervezők állítottak ki, akik a kiállítás során saját termékük megnevezését is kipróbálhatták. A 27 kiválasztott terméket egy középiskolás számítógépes csapatok által felállított bizottság választotta ki. Érdekes volt még a Linux Hall is, ami az első ilyen komoly rendezvény ezen a téren.

A kiállításról egészében elmondható, hogy meglehetősen jól áttekinthető, mivel a különböző „témakörök”, mint hardver, szoftver, telekommunikáció, mind-mind külön pavilonban voltak. Magyar kiállítók két helyen is szerepeltek, egyrészt a szoftverek pavilonjában az ITD Hungary szervezésében állított ki több cég, másrészt a rendszerintegrátor-pavilonban a Kürt Kft.-nek volt igen érdekes standja. Ez egy fából készült vadnyugati ívot formázott az elmaradhatatlan füstölögő PC-vel, és egy faroller is tartozott hozzá (V-fékkal felszerelve).

A hardver termékek két hatalmas pavilon töltöttek meg, meglehetősen vásári hangulatot kelteve, mivel rengeteg standon lehetett vásárolni. Az alkatrészárak jóval magasabban ugryn az itthoniaknál, de ha az ottani fizetésekhez mérjük, akkor már a hazai szinthez közelítenek. Igazán nagy újdonságot nem láttam, ami viszont feltűnt, az bizonyos márkák teljes hiánya – mint például sem ABIT, sem ASUS alapot nem láttam.

A CAD-részlegnél újdonságképpen bemutatott az AutoCAD 2000-et, és meg lehe-

Egy külön kis pavilonban csak és kizárólag videoeditáló termékeket lehetett látni, főleg az Intergraph és a SGI részéről.

Aki maximális audiovizuális élményre vágyott, annak nem kellett más tennie, mint belátogatni a DVD-hallba, amit a nevéből is látható módon ennek az új digitális médiának szenteltek. Akinek volt kedve és türelme, egyszerre több filmet is megnézhetett (legalábbis részletekben).

Meglehetősen nagy standja volt a játékoknak, de nem állított ki sok cég. Főleg az IDG-Gamestar és az EA Sports képviseltette magát, az előbbi standján a Shogo: MAD nevű játékkal lehet próbálkozni.

Saját pavilonja volt az internetnek és a telekommunikációs cégeknek. Az internet-szolgáltatók száma Csehországban sem valami magas, az árak nagyjából az itthoniakhoz mérhetőek.

Érdekes volt az idegen nyelvű prospektusok, termékmismertetőik szinte teljes hiánya. A legtöbb standon gyakorlatilag csak cseh nyelven lehetett információhoz jutni.

SZÁMÍTÓGÉPPEL EMBERI NYELVEN

**A LEGSZÍVESEBB
TANKÖNYVNEK NEVEZNÉM
PRÓSZÉKY GÁBOR-
KIS BALÁZS:
SZÁMÍTÓGÉPPEL
EMBERI NYELVEN CÍMŰ,
HETEKKEL EZELŐTT
MEGJELENT
KÖZÖS MUNKÁJÁT,
DE NEM LEHET,
MERT A TANKÖNYVEK
ÁLTALÁBAN NEM ÉRDEKESEK.**

► Ez a 340 oldalas mű viszont az: lenyűgözően érdekes. Olyan ismeretek gazdag tára, amellyel bárki nagydoktori címre is pályázhatna – esélyel.

A szerzőpáros (mondjuk ki: a nyelvészeti szoftverek talán legrangosabb hazai műhelyének, a MorphoLogic népesnek aligha nevezhető gárdája két tagjáról van szó) a személyi számítógépek legelterjedtebb, szövegszerkesztőként való alkalmazásából kiindulva vezet végig az olvasót a nyelvi intelligencia titkokkal és csodás felismerésekkel szegélyezett útján. Míg nem az írást támogató nyelvi eszközök, a szövegkeresés után eljut a legizgalmasabb témákig: a számítógépes fordítás(támogatás)ig, a karakter-, a kézírás- és beszédfelismerő rendszerek nyelvi támogatásáig.

A gépi fordítás lehetősége a gyakorlatban már úgy-ahogy használható számítógépek megjelenése (nagyjából a hatvanas évek közepe) óta csiklandozza az ember fantáziáját. Aligha véletlenül: a műszaki-információtechnológiai forradalom vívmányainak

(is) köszönhetően az addigának sokszorosára dagadt ismeretanyag az emberiség számos nyelvén jut kifejeződésre. Ugyanakkor a legfejlettebb országok nyelvein (angol, német, francia, orosz, spanyol) megjelenő tudományos, irodalmi, szórakoztató, politikai stb. művek maradéktalan megismerésére joggal tart(hat)nak igényt a kevésbé elterjedt nyelveken beszélő tíz- és százmilliók.

Az idegen nyelvű szövegek megértésére háromféle lehetőségünk van. Vagy megtanulunk sok-sok nyelvet, vagy emberi közreműködéssel (tolmács, fordító) ismerkedünk meg a nem anyanyelvünkön fogalmazott gondolatokkal, vagy nagy teljesítményű komputeres szuperintelligens programjai segítségével fordítatjuk le magunknak az idegen nyelvű szöveget.

Csakhoggy: vannak-e mindentudó fordítógépek? (Senkit se tévesszenek meg az ilyen címkével kínált, néhány ezer forintos bővlik, amelyek nem egybeket hevenyészett elektronikus szótáraknál!) Tökéletesen fordító gép még nincsen – szögezik le a számítógép és az emberi nyelv lehetséges kapcsolatait elemző szerzők. A nyelv ugyanis maga a gondolkodás, aminél bonyolultabb folyamat nem létezik. Egy-egy mondat – jól tudjuk – nem pusztán odavetett szavak egymásutánja. Az ezeket közlőnivalókon túl legfőbbször érzések, érzelmeket, árnyalatokat, két- és többértelműségeket fejez ki, amelyeket viszont számítógép (ma még) képtelen érzékelni.

Mire képes tehát a komputer? Nagyjából arra, amire az ember megtanítja – nem elsősorban a saját, humán gondolkodási rendszerére formálva, hanem a gépi adottságok messzemenő figyelembevételével. Ebből már következethet: a számítógép a mechanikus részfeladatok elvégzésére minden-

kép-
pen al-
kalmas.
Mi több,
nyers és
előfordítás
is készit-
tethető vele. A

programok folyamatos finomításával, új és egyre tökéletesebb kódolónyelvek (SMGL, XML) megjelenésével az alkotó elme egyre nagyobb tudású szótárak, fordító segéd- és kényelmi eszközök kifejlesztésére képes. Az az alkotóműhely, amelynek a Prószéky-Kis szerzőpáros is tagja, sokszorosán bizonyította a múlt években: képes ilyen eszközök előállítására. Nemzetközileg is elismert MoBiDic szótárprogramja vagy a „gondolatgyors” MoBiMouse, a fordító egér mindenképpen ebbe a kategóriába tartozik.

Előfordulhat, hogy a Számítógéppel emberi nyelven című könyv nem minden fejezete szól a legszélesebb közönségnek. Arra azonban mindenképpen jó, hogy megtudjuk: mit várhatunk a nyelvi programoktól, és mire képesek a nyelvészek, matematikusok, programozók, ha már fél szavakból is értik egymást. (SZAK Kiadó, Bicske, 1999)

K. L.

kulcsar.laszlo@ligetpress.datanet.hu

KJK KERSZOV

Több mint kiadó. Szakmai partner.

CompLex vevőszolgálat:
1117 Budapest, Prielle Kornélia u. 19-35.
Telefon: 464-5656
Telefax: 464-5657
E-mail: Complex@kerszov.hu
Internet: http://www.kerszov.hu

compLex CD JOG TÁR

Az információ:

COMPFAIR 1999.

október 12-16. 10-18 óráig

A pavilon
303 stand

hatalom.

A rendszerezett,

folyamatosan

aktualizált információ: siker

**MA NYITJA MEG KAPUT
A 12. COMPFAIR NEMZETKÖZI
INFORMÁCIÓTECHNIKAI
SZAKKIÁLLÍTÁS ÉS SZAKVÁSÁR.
AZ IDÉN A BUDAPESTI
VÁSÁRKÖZPONT TERÜLETÉN
340 CÉG 6700
NÉGYZETMÉTEREN ÁLLÍT KI
OKTÓBER 12–16. KÖZÖTT.
A RENDEZVÉNY A HAZAI
INFORMATIKA
LEGJELENTŐSEBB ŐSZI
PROGRAMJA, AMELYNEK
MÚLTJÁVAL, JELENÉVEL ÉS
TERMÉSZETESEN JÖVŐJÉVEL
FOGLALKOZUNK
A KÖVETKEZŐ OLDALON.
ÍRÁSUNKBAN EZEN KÍVÜL
KÖZREADJUK LAIKUSOK ÉS
SZAKEMBEREK VÉLEMÉNYÉT,
KIÁLLÍTÓK TAPASZTALATAIT,
VALAMINT ÖSSZEÁLLÍTÁST
KÖZLÜNK AZ ELMÚLT NÉGY ÉV
VÁSÁRDÍJJAL KITÜNTETETT
TERMÉKEIRŐL.**

Folyamatos visszacsésés

A szocializmussal együtt a nyolcvanas évek végén kimúltak a családi méretű számítástechnikai, informatikai kiállítások is. Az Orgegnik a Szervezési és Tudományos Társaság rendezésében hatszor nyitotta meg kaput a nagydíjnyertes, ezzel párhuzamosan, ugyanebben az évziedben a Mikro kiállítást háromszor-négyyszer szervezte meg a Neumann Társaság akkori tagsága, s létezett még egy apró rendezvény, a Szoftverkiállítás. Ezt a jelenlegi Compfair szervező cég elődje, a Comporgan hívta életre, majd néhány év után megszüntette, hogy életre hívja a Compxpót. Az indulásnál ott volt még az IDG és egy magánszemély is, köztve pedig az Informatikai Vállalkozások Szövetsége és a Neumann Társaság vállalt szerepet a rendezvényben.

Az első mint hostess vettem részt, s hostessre jellemzően nem érdekelt, melyik cégnél dolgozom alkalminál, csak az összeg, amit zsebbe kaptam. Még padlószőnyeg sem volt a közlekedő folyosón. A farmernacs közlekedők szakmájukat tekintve egytől egyik mérnökök voltak. A standon tartottunk

sorsolást is. Tumultus volt az amúgy félreeső pult előtt.

Az első óta a kiállítások megváltoztak, csak az ember maradt a régi: egy kis csecsebecsért minden sort kiáll. Akárcsak tavaly, meg azelőtt. Sorban kukkol, ha lányok szambáznak egy ügyetlenkedő prezentáló monológia előtt. Szambáztatni pedig egyre többen szambáztatnak. Mind jellemzőbb, hogy első pillantásra a látogató a Maximban érzi magát. Ezt támasztja alá Ihrig Péter, Compxep igazgató árnyalatnyival finomabban megfogalmazott véleménye is: – Showjelleggel öltének a szakkiallítások a változó marketingeszközök miatt. Szórakoztatni és sokat eladni!

A könnyű műsorszámokból arra is következtetni lehet, a gyártók, forgalmazók a nagykereskedők, szakmai vásárlók helyett a végfelhasználókat célozzák meg. Olyannyira, hogy a pultnál azonnal megvehető a termék. Egy darab is, nemcsak száz. A partnermegállapodásokat, a komoly üzleti megbeszéléseket máskor intézik ma már. Az ügyfél most erresszen le. Ez itt a kikapcsolódás, a lágy kényeztetés ideje.

A szakkiallításokon általában (kivével a Construma és a Foodapest) egyre kevesebb cég képviselteti magát. Igaz, a borsos kiállítói árakat (csak a pusztá terület, tételválasztók és egyebek nélkül legkedvezményesebben 13 ezer 900 forint plusz áfa) csak a nagyvállalatok tudják megfizetni, a kicsiknek önálló pultius felállítására se nagyon telal.

A 12 éves Compfair-es tapasztalat azt is mutatja, a kiállítás területe évről évre zsugorodik. – A cégek spórolnak – mondja Ihrig Péter –, az első jelentős visszacsésés 1992-ről 1993-ra történt, amikor 30 százalékkal csapant meg a bépített terület, s a mostani kö-

rülbelül feleakkora, mint az 1992-es 13 ezer négyzetméter.

Amikor pedig az első Ifabo felütötte egy tavaszi napon a fejét, a kiállítók száma megosztódott. Sőt, a rendezvények tovább szakosodtak, külön kiállítást szerveznek a rendőrök technikájának (Kriminalexpo), a pénzüvilágnak (Banktech), az irodaszergyártóknak és irodatechnikusoknak, a nyomdaiparban érdekeltnek (Printexpo), és sorolhatnánk még. Úgy tűnik, visszaáll a régi rendezvény, s két zajos, látványos nagy kiállítás.

Magyarország két legjelentősebb informatikai vására a Compfair és az INFO, ám ezek a legjobb indulattal is legfeljebb regionális jelentőséggel bírnak. A szűkös hazai piacon azonban kérdéses, egyáltalán van-e létjogosultsága két hasonló jellegű rendezvénynek, ha pedig van, melyik milyenné fejlődik a jövőben.

Ki miért megy a Compfairre?

Ismét itt a Compfair, és bizonyára sokan gondolkoznak azon, hogy érdemes-e nekik kimenni erre a rendezvényre, vagy sem. Ennek kapcsán kérdezünk meg potenciális látogatókat és kiállítókat, hogy miért érdemes – vagy nem érdemes – kilátogatni a vásárra.

P. O., programozó: Magánemberként talán érdemes kimenni, de mint programozó, nekem semmi újat nem nyújt. Az a véleményem, hogy ez a kiállítás egyre jobban romlik, csak a kisebb cégek jönnek ki rá, és gyakorlatilag semmi újat nem mutatnak be. Az egyetlen dolog, amiért mégis kimennék, az az, hogy olcsóbban lehet vásárolni.

A VÁSÁROK

K. I., gimnazista: Én biztosan kimegyek. Már vagy öt éve az összes Compairen részt vettem, és mindig nagyon tetszett. Általában a haverokkal megyünk ki, hárman-négyen. Begyűjtjük az összes prospektust, szórólapot, amit csak lehet, aztán otthon böngésszük őket. Így lehet a legjobb boltokat és árakat megtalálni.

V. J., „guru”: Hát, nem vagyok biztos benne, hogy kinézek. Az utóbbi időben egyre csak romlik a színvonala ennek a kiállításnak. Míg régen elég sok újdonságot mutattak be, és ezért rendszeresen jártunk ki a barátaimmal, addig mostanra gyakorlatilag a „bazarosor” lett a fő attrakció, és szinte semmi érdekes nincs számunkra. Ami új cuccot esetleg kiállítanak, azt javarészt már ismerem az internetről, szóval nem tudnak túl sok újat mondani. Tavaly egyáltalánl nem is akartam kilátogatni – de aztán úgy alakult, hogy mégis kimentem. Hát, meg is bántam, mert gyakorlatilag kidobott pénz volt az egész.

Azért érdekes, hogy szerintem elég nagy tömeg van, de a legtöbb ember nem igazán szakértő. Kijönnek, mert látják, hogy van valami kiállítás, nézelődnek, de igazán nem tudják, hogy mit is látnak. Sokan jönnek ki csak azért, hogy olcsón vehessenek számítógépet maguknak, meg begyűjthessék az ingyen CD-ket.

ACOMP: Ez az egész gyakorlatilag rek-lám. Mi a notebookcsaládunkat szeretnénk honosítani, ezért állítunk ki. Főleg a közönség miatt kell jelen lenni, mert azt a boltot, amelyik nincs jelen, könnyen „zűgüztetnek” minősítik. Az biztos, hogy a vásár alatti közvetlen értékesítés nem szor. zoz.

HERTA: Nekünk szorosan véve nem éri meg kiállítani, de nincs más megoldás, jelen kell lenni, hogy a vásárlók gondoljanak ránk. A legtöbb ember azért megy ki a Compairre, hogy engedményesen tudjon vásárolni. Azt nézik meg, hogy hol nagyobb ez az engedmény, és oda mennek. A magyar piacon „utcai felhasználásnál” van egy bizonyos nagyságú vásárlóerő – csak akinek igazán szüksége van számítógépre, az veszi meg – ezért aztán a Compairen nem lehet lényegesen több gépet eladni. Más a helyzet a vállalati szinten, ahol a tenderekbe is beleszólhat a Compair.

Kim-Soft: A kiállítással kapcsolatos költségeket a vásár alatti forgalom ugyan nem fedezi, de nem szeretném kipróbálni, hogy milyen lenne a visszaesés, ha nem állítanánk ki.

Magán a vásáron játékszoftverek és multimédiás CD-lemezek terén nagyobb a forgalom, mint a boltban.

REVOLUTION: Számunkra a vásár jó időpontban van, hiszen éppen az ügyviteli idény kezdetére esik. A Compairen főleg a SOHO (Small Office Home Office) piacon tudunk eladni. Azt, hogy mennyivel változna meg a helyzet, ha nem lenne, azt nem lehet magán a vásáron lemérni. Sok, már meglévő ügyfél keres meg minket ilyenkor, hogy tájékozódjon az újdonságok felől.

pen kimagaslik a konkurens rendezvények közül. A tavaszi CeBIT-tel ér véget az informatikai piac téli álma, ekkor jelennek meg az újdonságok, történnek a bejelentések. Ennek ellenére a legtöbb cég naptárában a későbbi regionális vásárok is helyet kapnak, hiszen a helyi piacok megpuhításához ezek jelentik a legjobb gródeszkat. Régióink legnagyobb ilyen rendezvénye a brnói Invex. A múlt héten megrendezett csehországi vásár 37 ezer négyzetméterén mintegy 927 cég – nem tudni, mennyi ebből a csak képviselt gyártó – mutatta be termékeit, szolgáltatásait, ami bár csak töredéke a hannoveri fiestéának, ám közép-európai léptékben mégis igen figyelemreméltó.

A tavaszi INFO szervezőinek tavaly 14 ezer négyzetméternyi területet sikerült beépíteniük, míg a ma nyíló Compair a Vásár-város a pavilonját is épphogy megtölti, ami összesen 6700 négyzetmétert jelent. Az idei

Pillanatkép tavalyról

Európai összehasonlítás

A szakmai kiállítások, vásárok mindenütt az adott ország gazdaságának tükröi. Nincs ez másként az informatikai rendezvényekkel sem, hiszen a szakma és a nagyközönség itt ismerkedhet meg a legújabb technológiákkal, trendekkel. A kiállítások rangsorolásakor a terület nagyságát, a megjelenő cégek és látogatók számát szokás figyelembe venni, bár rendezvénytől függ, melyik mennyit nyom a latban. A valódi szakkiállítások például nem feltétlenül nagyok, nem is vonzanak tömegeket, ám a szakemberek számára mégis remek lehetőséget kínálnak a kapcsolatépítésre, a piac felmérésére. Az úgynevezett szakvásárokkal más a helyzet, hiszen itt a látogatók nem csak nézelődhetnek, de vásárolhatnak is. Európa legnagyobb informatikai szakvására a hannoveri CeBIT, amely a tavalyi 400 ezer négyzetméteres alapterületével, 4500 kiállítóval és 700 ezer látogatóval mindenkép-

INFO-n 335 kiállító regisztráltak, míg a Compairen körülbelül 290-en vesznek részt, a képviselt cégeket nem számítva. A számokkal mindenesetre érdemes csinálni banni, hiszen az eltérő auditálási módszerek eltérő eredményeket hozhatnak. Amint azt Rózsáné Milus Szilvia, az INFO projektigazgatója megjegyzi, ők csak a kiállítók és az úgynevezett társkiallítókat minősítik valóban kiállítóknak. A Compair sajtóanyagában a mutatósabb, 340-es kiállítói létszám szerepel, ami a társkiallítókkal mellett a hivatalosan képviselt cégeket is magában foglalta. Ennek az apró kozmetikázásnak valószínűleg az volt az oka, hogy a nagygyűk közlül sokan nem jelentek meg közvetlenül, csak nagykereskedőkön, disztribútoraikon keresztül képviseltetik magukat.

Egy szakvásár rangját mindenképp jellemzi a külföldi résztvevők aránya, bár ez idővel gyakran csökken, ahogy a vállalatok saját irodákat létesítenek az adott országon belül.

(Folytatása a 14. oldalon)

(Folytatás a 13. oldalról)

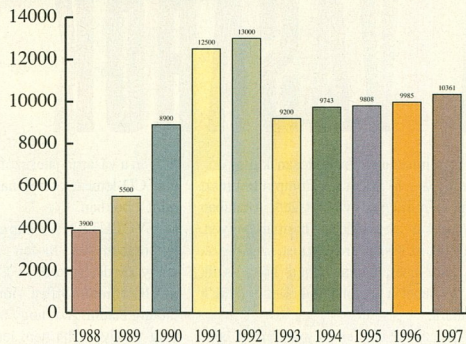
Az INFO-n például az induláskor még fele-fele arányban jelentek meg hazai, illetve külföldi cégek, míg az utóbbiak részesedése mára gyakorlatilag pár százalékra fogyatkozott.

Más összehasonlításban, ha nem nyugatra, hanem keletre nézünk, a magyar programok versenyképesek, és igenis mutatnak némi pezsgést. A környező országok fővárosaiban szinte kivétel nélkül szerveznek kiállításokat, vásárokat, ám ezek többsége szintén regionális, a határon túl hatásuk nemigen érezhető. Jól mutatja ezt, hogy a Hungexpo vezetői annak ellenére döntöttek az INFO név mellett, hogy ilyen elnevezéssel Romániában és Horvátországban már régóta léteznek rendezvények. Milus Szilvia úgy gondolja, az említettek miatt a névrokonság nem jelenthet problémát.

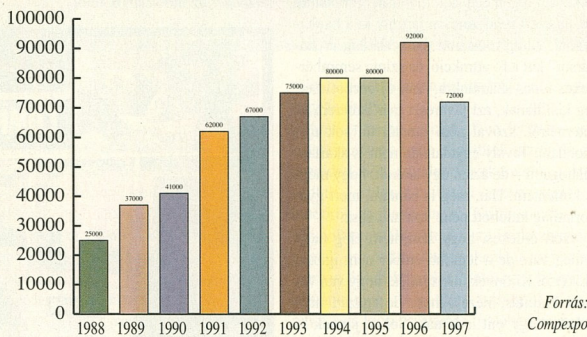
Az évszakok is befolyásolnak

A tavaszi időszakkal ellentétben az őszt ritkán tartogató meglepetéseket, a cégek ekkorra már elpufogatják puskaporuk javát. Így van ez mindenütt, ám a magyar vállalatok számára egyébként is januártól decemberig tart a gazdasági év, így az esztendő derekán hajlamok seibeiket nyalogatni, vagy megpihenni a babérjaikon, attól függően, ki milyen esztendőt zárt. Ez az időszak inkább az átlagfelhasználók számára érdekes, hiszen az év elején bejelentett újdonságokra az alkalmazások ekkorra készülnek el. Tavasszal éppen az elenkezőjét láthatjuk, az Ifabót inkább a zsongás jellemezte. Az időpont jelentőségével Rózsáné Milus Szilvia, az INFO projektigaz-

A COMPAIR kiállítások nettó területe m²-ben

A látogatók számának alakulása a COMPAIR kiállításokon

Egy párt a standon

A kiállítók listáján a sok számítástechnikai, informatikai cég mellett egy politikai párt, az SZDSZ is részt vesz a Compaifáren. Szabados Krisztián, a párt honlapjának főszerkesztőjét kérdeztem arról, vajon miért szerepel egy politikai párt egy számítástechnikai szakvásáron?

–A Szabad Demokraták Szövetsége szerint Magyarországon a politika nem fordít kellő figyelmet az informatikai, illetve az internettel kapcsolatos kérdésekre. Márpedig a világban jelenleg információs forradalom zajlik, és ebből Magyarországnak sem szabad kimaradnia. A jövő évezredben csak azok az országok lehetnek sikeresek a globális versenyben, amelyek alkalmazni tudják az információs technológiákat. Egy új társadalom van kialakulóban: az információs társadalom. Erre hazánknak is fel kell készülnie.

A szabad demokraták még tavasszal törvényjavaslatot terjesztettek a parlament elé, amelyben összefoglalták a legfontosabb te-

endöket. Sajnos, az SZDSZ egyedül maradt a kezdeményezésével, a többi párt nem fordított a kérdésre különösebb figyelmet. Meggyőződésünk azonban, hogy az információs társadalom ügye nem pártpolitikai kérdés, hanem mindannyiunk, az egész ország érdeke. Ezért az SZDSZ most a szakma, illetve az internet iránt érdeklődők felé fordul, s erre kiváló alkalmat adnak a szakmai kiállítások. Be szeretnénk mutatni az elképzeléseinket, és szeretnénk egy vitát kezdeményezni mind szakmai, mind a laikus érdeklődők körében.

A mi programunk kiterjed az információhoz való szabad hozzáférés kérdésére, az interneten folyó kereskedelem biztonságának problémáira. Szeretnénk elérni, hogy három éven belül minden kormányzati és önkormányzati döntés elérhető legyen a világhálón. Ingyenes hozzáférési pontokat kívánunk létrehozni a könyvtárakban, önkormányzatokban és a postahivatalokban. S természetesen folytatni szeretnénk a Sulinet programot – de nem a mostani tempóban.

A program szerves részét képezi – és a Compair '99 kiállítás résztvevőit talán inkább érinti – az a javaslat, amely a hardverekhez és a szoftverekhez való könnyebb hozzáférést segíti. A hazai internetes kultúra terjedését nemcsak a drága telefondíjak akadályozzák. Nagyon sok család még a számítógépet sem engedheti meg magának. Mi úgy látjuk, hogy ebben a kérdésben is kezdeményezőleg léphet fel az állam. Ezért javasoljuk az informatikai termékek (számítógépek, programok) vámjának eltörlését és az áfa lényeges csökkentését. Igaz ugyan, hogy az állam bevételektől esik el, de a „befektetés” már rövid távon is megtérül. A számítógépek elterjedésével javul az ország versenyképessége, a munkaerő képzettebbé válik, az internetes szolgáltatások révén nagyon sok pénz és szabadidőt takaríthatnak meg a polgárok. Amint tehát az állam elvesztí a réven, visszanyeri a vámon. A gazdaság gyorsabb fejlődésével, a polgárok jólétének gyarapodásával visszanyeri a befektetett pénzt, és mindenki jól jár.

gatója is tisztában van, ezért a Hungexpo rendezvénynapjainak összejáratásakor keményen lobbizik mellette. Korábban a Bécsi Ifabóval is számonkelt kellett a magyar szervezőknek, de a rendezvénnyel párhuzamosan csökkent az osztrák főváros jelentősége, így 2000-ben egy időben tartják a két rendezvényt. Ihrig Péter, a Compfairt szervező Compxo ügyvezető igazgatója szerint is lényeges az időpont, ami egyben magyarázatot is ad a két vásár eltérő jellegére. Ennek köszönhetően vált az INFO inkább szakmai, míg a Compfair inkább populárisabb rendezvényé, bár a kezdetben sem túl éles határvonalak mostanság mintha még inkább elmosódnának. Ihrig Péter emlékszik a megállapodásra, amit az akkor még Ifabo szervezővel kötöttek: a Hungexpo rendezvénye szakkiállítás lesz, a Compfair szakvásárával szemben, ami azt jelentette, hogy árusítani elvileg csak az utóbbin lehetett volna. A hazai gazdasági helyzet és az informatikai cégek sajátosságai – kezdetben legtöbbször hardver-összeszerelésből, eladásból alapozták meg a céget – nem tették ezt lehetővé, hiszen sok kiállító visszakozott volna ebben az esetben. Végül az Ifabo két társszervezője, a Hungexpo és az ECI – Bécsi Vásárt üzemeltető cég – megengedte az árusítást is. Az INFO szakmaiságát leginkább a hozzá kapcsolódó mintegy másfél tucat konferencia, valamint az illusztris cégek szak-

Inyencségek

A jelenlegi Compfair alatt nyilvános hardvertesztelésre is sort kerít a 10. születésnapját ünneplő Computer Panoráma. Összesen 10 kategóriában hirdettek meg a fizetéses átvizsgálást, s olyan cégek nevezhettek hardverekkel, akik kiállítanak a rendezvényen. A bárki által megtekinthető, közél ötven termék tesztjére a vásár rendezőjével közös pavilonban került sor. Az IDG standján Linuxot írték meg (a neve is „ültetvény”), s hogy miként installálják a látogatók által hozott számítógépekre, abban a Linux-felhasználók Magyarországi Egyesülete segít. A főmegecs, ingyenes internetezést a Matáv most is biztosítja, ám az Intel is kínál csatlakozást a világhálóra: szintén 100 számítógépen lehet kipróbálni, mennyivel jobb (egyáltalán észrevehetően jobbe) Pentium III-mal a szörfözés.

mai bemutatói adják. A Compfair egyik legjellemzőbb vonása az ügyvezetett kereskedősor, ami elsősorban a nagyközönséget vonzza, nem csak márkás, esetleg használt, olcsó vagy akciós termékeivel. Szintén közös – a szakmaibeliék többnyire éppen ezt kifogásolják –, hogy a standok személyzetének felkészültsége általában gyenge, azaz érdemes volna hosztesszányok helyett technikai kérdésekben is otthonosan mozgó munkatársakkal erősíteni a színvonalat.

Két dudás egy csárdában

Gyakran felvetődik a kérdés, vajon kell-e két vásár, hosszú távon elbir-e két hasonló rendezvényt ez a kicsiny piac. Egyelőre nincs válasz a kérdésre, mindenesetre a bizonyos, a Compxo a házon belül lévő Hungexpóval szemben hiszen éppen könnyű helyzetben. A Vásárvárost birtokló cég állítja össze ugyanis a rendezvénynapitárát, állapítja meg a bérleti költségeket, azaz diktálja a feltételeket. Rózsáné Milus Szilvia arra nem tud válaszolni, hogy a jövő mit hoz, de úgy gondolja, a Hungexpónak sem érdeke tisztességtelen eszközöket használni. Szerinte erre még lehetősége sincs, hiszen a Gazdasági Versenyhivatal bármilyen hasonló lépést az erőfölényvel való visszaélésként minősítene. Ezen kívül egyáltalán nem biztos, hogy a cégnek érdekében állna nem helyet adni a „konkurens” rendezvénynek, hiszen a pavilonok bérleti díjából részesedik. Az események összehangolására, a területek elkülönítésére azonban a projekt-

igazgató szerint is szükség van, ami azonban csak tárgyalásokkal képzelhető el.

Ihrig Péter szerint a probléma nem az, hogy egy vagy két vásár van egy évben Magyarországon, hanem a piac telítettsége. Különösen igaz ez a másolótechnika, ahol az olcsó asztali gépek piaca telített, míg a korszerűbb berendezésekre, magas árú miatt egyelőre nincs fízetőképes kereslet. Ez természetesen a cégek marketingstratégiájára is kihat, így a kiállításokon való megjelenést korántsem tartják annyira fontosnak, mint korábban. A Compfairon megfigyelhető másik tendencia, hogy számos nagy kiállító nem állít fel saját standot, hanem viszonteladón keresztül képviselteti magát, ami a szervezőknek jelentős érvágyást jelent. Ennek ellenére Ihrig Péter szerint nem visszafelé, inkább átalakul a kiállítói kör. A Compfairon idén például míg a szoftveresek és a multimédiások látványosan megerősödtek, területen és számban egyaránt, addig a hardverfronta és a telekommunikációra enyhé trendés jellemző. Ez a nyugat-európai átvesztést képest pár éves lemaradásról árulkodik, hiszen az idei CeBIT-en a szoftver helyett az információtechnológia és a telekommunikáció volt a sláger, ami kétségtelenül az információforradalom újabb szakaszát vetíti előre.

Fülöp Norbert

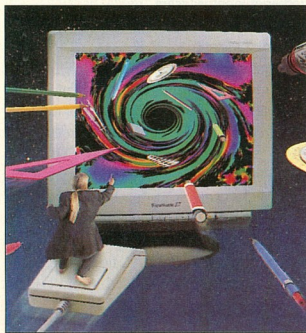
nfulop@comptech.hu

Gecse Mariann

mgecse@comptech.hu

Rosta Gábor

wbk@comptech.hu

Vásárdíjjal kitüntetettek, 1995–1998

A Compfair-díjra nevezni kizárólag hazai fejlesztéssel, illetve olyan adaptációval lehet, amelyben a hozzáadott magyar szellemi érték meghatározó jellegű. A bírálóbizottság tagjai olyan szakemberek, akik nonprofit szervezet tagjai, így közvetlenül nem érdekeltek a bíralt termék anyagi sikerében. Az idei vásárdíjra több mint 20 pályaművet küldtek be, jobbjára szoftvereket.

Az utolsó öt év Compfair-díjazott művei és díjazottjai voltak:

1995. Infos vállalati integrációs rendszer, Megatrend Kft.
Digitrack komplex pénzfeldolgozó és gépjárműkövető rendszer, BIS Adatvédelmi Kft.
Anyanyelvi könyvespalc CD-ROM szótársorozat, Scriptum Kft. és Akadémia Kiadó
1996. Reptül Kastély interaktív magyar népmese CD-ROM-on, Marcato Multimedia Kft.
Mobicid 3 intelligens szótárprogram, Morphologic Kft.
Architect P.2.02 építész-tervező szoftver, PC Szoftver Kft.

1997. Axis-3D Statikai Tervező Rendszer, Interdac Kft.
Magics Stock System raktárgazdálkodási szoftver
Lopva Angolul nyelvoktató CD-ROM, Profi Média Kft.

1998. Virtual Shop Internet Áruház V. 1.5 Internet kereskedelmi alkalmazás csomag és szolgáltatás, Profi Trade 90 Kft.
Piramis™ integrált vállalati ügyviteli rendszer, CL-Soft Kft.
Verstár'98 CD-ROM és a Pollas Nagylekiona (Arcanum Adatbázis Kft.)

A díjazottak közül véletlenszerűen választottunk egyet, a Profi Trade Kft.-t, ahol Tresch Ádám műszaki igazgató elmondta, a vásárdíj közvetlen anyagi hasznát nem hozott a cégnek, viszont ennek révén új kapcsolatokat szereztek, így új piaci szegmensekhez jutottak el.

A vásárdíjasok sorát végignéve az is megállapítható volt, a vállalati integrációs rendszer váltózatlanul „slágertermék”, miként a nyelvoktató multimédia is.

BEMÉR, AUTÓT ŐRIZ, ÚTBAIGAZÍT

Drága, de sokoldalú technológia

IGAZ, MÉG FÉNYŰZÉSNEK SZÁMÍT, DE MIND TÖBB TERÜLETEN HASZNÁLJÁK A GPS-T (GLOBAL POSITIONING SYSTEM). SEGÍTSÉGÉVEL AZ ERDŐBEN ELTÉVEDT VADÁSZOK VISSZATALÁLNÁK KEDVENC LESŰKRE, AZ OROSZ TAJGÁN OLAJAT KUTATÓK MEGÁLLAPÍTHATJÁK, MELYIK TELEPÜLÉS ESİK HOZZÁJUK A LEGKÖZELEBB, AZ AUTÓJUKAT FÉLTŐ TULAJDONOSOK NAGYOBB BIZTONSÁGBAN TUDHATJÁK JÁRMŰVÜKET, HA GPS-T HASZNÁLNAK. DE MI IS AZ A GPS?

► A magyarul Globális Helymeghatározó Rendszerként fordított technológia egyszerre digitális térkép, navigátor, vagy akár önvédelmi eszköz. A GPS tudománya többek között abban áll, hogy műholdak segítségével bemér földrajzi pontokat, és ezeket rögzíti rendszerében. Így akár több olyan útvonalat is archivál, amelyet a hagyományos térképek nem jelölnek: a járatlan utakat, ahol vadászok, horgászok, vitorlázók portyáznak. Itthon többféle GPS technológiájú készülék is kapható, az olcsóbbak néhány méteres eltéréssel rögzítik az adott pozíciót, a drágábbak viszont milliméteres pontosságúak.

– Itthon a horgászoknak főleg a GPS – mondja Fodor Árpád sporthorgász –, mert nincs akkora vízfelület, hogy el lehessen tévedni. Legföljebb a Balatonon van értelme néhány helyet rögzíteni a rendszerben, ahol például az ember egyszer már süllőt fogott. Ám az olcsóbb, néhány méteres eltéréstű készülékekkel ilyenkor sem megy sokra, mert pontosan arra a helyre nem talál vissza.

Fodor Árpád véleményét a vizekről és a készülékekről igazolni látszik az is, hogy a világszerte ismert vitorlásversenyeken nincs hajó, amin ne lenne GPS. Kopár István és Fa Nándor csapatát nemegyszer mentette ki a helymeghatározó rendszer, amikor minden más földi kommunikációs kapcsolat megszakadt a vitorlásukkal.

Az autótulajdonosok nem az útnalakk rögzítésére vagy a hőmérséklet, szélsőségek mérésére használják a GPS-t, hanem gépkocsijuk védelmére. A biztosítók néhány, a tolvajok által igencsak kedvelt automárkáknál felárast biztosítást kötnek, vagy bizonyos értéken felüli négykerekeket külön igazgatói engedéllyel biztosíthatnak tulajdonosaik. Ám ha GPS van a kocsiban, nem felárast fizet, hanem kedvezményt kap a tulajdonos. Alig két hete történt, hogy A. László beugrott egy patikába Budapest belvárosában. Audijával az épület mellett parkolt le. Néhány perc múlva hívták telefonján, s a GPS diszpécserre közölte vele: autója mozgásban van, vélhetően illetéktelen kezekbe került, s néhány utcával arébb, északi irányba tartanak a kocsival. Egy fertály óra múlva újra a tulajdonosánál volt az autó. A GPS szolgálat ugyanis a rendőrköt szintén értesítette. – A GPS-t lopásvédő

rendszerrel kapcsolták össze – mondja A. László. – Amikor beülök a kocsimba, az autótan levél telefonba be kell ütnöm egy kódot. Ez jelzi a központnak, hogy jogos tulajdonosa használja az autót. – Ha elfelejtetem a kódot – folytatja –, akkor egy, korábban bejelentett jelszót kell bediktálnom.

Amennyiben egyik sem történik meg, de a rendszer érzékeli, hogy az autó beindult és mozog, központilag leállítják a motort, és digitális térkép segítségével lefűlelik a tolvajt. Majd a rendőrök visszaszerzik a járművet. Persze, a GPS technológia beszerelése, lopásvédővel kombinált szolgáltatásának havi díja nem két fillérbe kerül.

A földmérőknél egy fokkal elvontabb, ám gyakorlati alkalmazása van a GPS-nek. – A Geodéziai Observatóriumban milliméteres tartományban dolgozunk – mondja Borza Tibor, az intézet helyettes vezetője. – Egyrészt telekkimérésre, a földdarab alakjának meghatározására használjuk a rendszert, másrészt térképek pontosítására.

Az elvontabb alkalmazást a földmozgásvizsgálat jelenti.

Tíz évvel ezelőtt 14 pontot jelöltek ki az országban GPS-szel. Időközönként megismételték a bemérést, a földrajzi pontok elhelyezkedését újból rögzítették. Miként Borza Tibor elmondta, az adatok közötti különbségekből egyértelműen kiderült: Magyarország felszíne folyamatos mozgásban van. Az intézet egyébként GPS technológiájú helymeghatározást használ még a Mecsek egykori uránbányáinak felszínén is, hogy megállapítsák, milyen ütemben süllyed a föld a lezárt aknáknál felett.

G. M.

mgcsc@comptech.hu

Okipage 6w

OKI

People to People Technology

OKI SYSTEMS (MAGYARORSZÁG) KFT.
1051 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 12. • Tel.: 327-4070 • Fax: 327-4076
e-mail: oki_h@mail.dotanet.hu Internet honlap: www.okihu.hu

OKI-FORGALMAZÓKRÓL, ÁRAKRÓL, AKCIÓKRÓL KÉRJEN TOVÁBBI INFORMÁCIÓT AZ OKI INFOFAX SZÁMÁN: 436-2222/1881

ROBOTKAR

**KÜLÖNLEGES FELADATRA
ALKALMAZZÁK EZ ÉV
VÉGÉTŐL A VIRTUÁLIS
TECHNIKÁT EGY
NYUGAT-LONDONI KLINIKÁN.
A SZÍV ELEKTROMOS
INGERÜLETVEZETÉSÉT JAVÍTÓ
PACEMAKEREKET
ÜLTETIK BE
ILYEN MÓDSZERREL.**

► Az IC-1, elektródákat, telepet és egyéb miniatűrízált alkatrészeket tartalmazó életmentő kis dobozt régebben egyenesen a szívizomzatba csavarozták ügyes kezű doktorok. Ma pedig a mellkas bőrére ültetik, és onnan vezérli a kívánt szívritmúkat, teljesen vagy csak részlegesen átvéve a dobbanások vezérlését. A 0,3–0,8 mA-ral ingerlő apró berendezést speciális műtőben, röntgen képerősítő mellett, defibrillátor és egyéb életmentő felszerelés megnyugtató közelségében ültetik be a páciensek testébe. A javarezt idősebb, más betegségben is szenvedők általában ébren, helyi érzéstelenítésben

a szívben

esnek át a beavatkozáson. Ha most bárki is legyintene, hogy ebben semmi szenzációcs nincs, s ez a téma egy lerágott csont, annak – részben – igaza van. Hisz mindenki ismer olyan szívbeteg, aki szinte új életre kelt a pacemaker beültetése óta. Pedig azt talán még a szekéreny nagyságú, lyukkártyás számítógépek korában „szertelték bele” honi szakembereink. Akkor most mi ez a „különleges” virtuális technika?

Az újítás lényege a következő: az orvosnak, nem kell a (röntgen)sugárterheléstől szenvednie, vagy nehéz ölmököpenyben hajlongania. Ő „csupán” egy robot irányítópultjánál ül a pár perces beavatkozás alatt, fején a (néhány 3D-s játékprogramhoz is használt) virtuális sisak, keze a manipulátorokon, és így operál! A beteg fölött illetve a betegben ugyanis 2 robotkar a legkisebb remegés nélkül, finom műdolautokkal vág, behelyez, varr, vérzést csillapít, frekvenciát mér, és így tovább. A harmadik kar tartja az apró digitális kamerákat, amelyek kábeleken továbbítják a képeket. Ezt látja az orvos a VR sisakban. (Ilyen ketyerét láthatunk csillogni a Vészhelyzet Corday doktornőjének kezében is...) A nagy gyakorlattal rendelkező orvos így pár perc alatt végez a munka technikai részével, s minden energiájával a beteg lel-

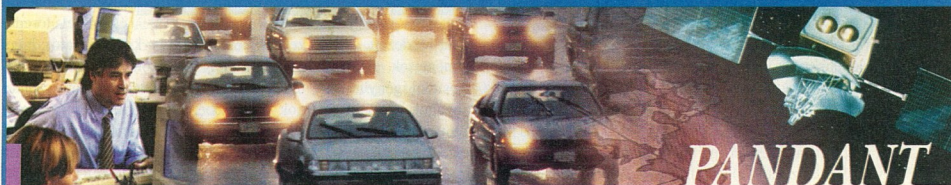
ki vezetésére koncentrálhat, ami egy ilyen beavatkozás után legalább olyan fontos, mint a megfelelő műszeres beállítások.

Szóval ez megy „Londonban, sej...” De mielőtt megint a magyar egészségügyet kezdenék szidni, kukkantsunk be egy hazai hemodinamikai laborba. Például a Haynal Imre Egészségtudományi Egyetem csapata, Böhm Ádám docenssel az élen akkor is legény lenne a talpán, ha az Országos Egészségügyi Pénztár illetékesei kapnának a szívükhöz, a ZEUSZ névre keresztelt angol–görög főisten-gépezet árának hallatán. Nálunk ugyanis csak ebben a kórházban is évente kb. 400, vagyis heti 8-10 ilyen operációt végeznek – hagyományos módon –, és lassan egynapos kórházi tartózkodás megoldható egy ilyen művelet, vagyis a beteg talán már a műtét utáni napon újra otthon lehet. S ez egy szívén végzett beavatkozásnál nem kis teljesítmény... E sorok írójáig kísért egy műtétet, s a beteggel együtt meglepődve tapasztalta, mennyire olojazzton és fájdalom nélkül zajlik, persze a gondos és szakszerű ápolás és orvosi ellenőrzés mellett... A mi szakembereink ugyanis a virtuális technika alkalmazása helyett virtuozitásukról adnak bizonyosságot, mikor ismert anyagi-tárgyi viszonyaik mellett mégis eredményesen végzik napi gyógyító munkájukat.

Farkasné Filőp Hajnalka

farkase@mail.digital2002.hu

antenna *hungária*

GPS alapú járműkövetés és vagyonvédelmi rendszer

Az Antenna Hungária Rt. és a GPS Rádió Kft. szolgáltatása második éve működik sikeresen a gépjárművek biztonságát szolgáló termékek és szolgáltatások piacán.

A PANDANT szolgáltatás jellemzői:

- GPS (műholdas helymeghatározó rendszer) pozíció-meghatározás 100-300 m pontossággal
- korrekciós adatok (RDS) 1-10 m pontossággal
- GSM kapcsolat a diszpécserközponttal
- térképes helyzetmegjelenítés/archiválás
- on-line kapcsolat az ORFK-val
- Európa-kompatibilis rendszer

A PANDANT rendszerrel felszerelt gépkocsikra az AXA COLONIA Biztosító jelentős CASCO biztosítási kedvezményt nyújt.

GPS Rádió Kft.
3530 Miskolc, Rákóczi út 1.
Tel.: 06-46 346-929
1111 Budapest, Budafoki út 17/c.
Tel.: 209-5889
Pikli Tatjana

Antenna Hungária Rt.
1119 Budapest, Petzvál J. u. 31-33.
Levélcíme: 1519 Budapest, Pf. 447
Tel.: 06-80 200-057
Fax: 464-2548
E-mail: joobz@ahrt.hu
www.ahrt.hu

Autovisual Kft.
Duna Plaza Parkolóház
(beszerelés)

HA ELVESZÍTJÜK A FONALAT (1.)

A töredezettségmentesítés az adatvédelemben

**TÖREDEZETTSÉG-
MENTESÍTÉS
– SZÉP HOSSZÚ SZÓ.
ISMERŐS,
DE CSAK SEJTJÜK,
MIT JELENT.
ARRÓL PEDIG
TALÁN FOGALMUNK SINCS,
HOGY – LEGALÁBBIS
DOS-OS, WINDOWS-OS
KÖRNYEZETBEN
– MILYEN
FONTOS SZEREPE
LEHET
AZ ADATVÉDELEMBEN.**

▶ A merevlemez vagy a hajlékony lemez adatterülete hasonló felépítésű, mint egy hagyományos értelemben vett raktár. Állványok, polcok egyedi azonosítóval ellátott, rendezett sora. Képzeljük el, hogy az állomány egy terjedelmes papírköteg, az operációs rendszer pedig a raktáros.

Raktározáskor átveszi tőlünk a papírköteget. Szétbontja olyan méretű kisebb csomagokra, hogy egy csomag ráférjen egy polcra, majd elhelyezi őket a szabad polcokon. Pontosan dokumentálja, hogy az eredeti papírkötegetben a csomagok milyen sorrendben álltak, és hogy az elhelyezés során az egyes csomagok pontosan hova kerültek. Feljegyzi a teljes papírköteg általunk meghatározott nevét, megszámlolja, hány lapból áll, valamint ide jegyzi azt is, hogy melyik polcon található a sorban legelső csomag.

Töredezettségmentes tárolásról beszélünk, hogyha a papírköteget eredetileg egymást követő csomagok eltároláskor is sorban egymást követő polcokra kerülnek. Töredezett, ha a raktáros nem talált egymás után annyi szabad polcot, hogy elférjen rajta a teljes anyag, és arra kényszerült, hogy a csomagok egy részét máshová helyezze el.

Töredezettségmentesítés során azt a feladatot adjuk a raktárosnak, hogy rakjon rendet a raktárban. A különböző helyre került, de egy papírköteget részét képező csomagokat rakja sorban egymás után következő polcokra.

Világos, hogy ha a raktár rendezett, a papírkötegek töredezettségmentesek, a raktáros gyorsabban tudja teljesíteni igényünket, ha ki akarjuk kérni az anyagot, hiszen nem kell összevissza rohagálnia, míg összeszed minden csomagot. Ez azonban a kevésbé fontos előnye a töredezettségmentesítésnek. Katasztrófa esetén ugyanis még „életet is menthet”!

Legtöbbször előfordult már, hogy például véletlenül töröltünk egy állományt, netalán akaratlanul megformáztuk a merevlemez, hosszú hónapok munkája veszett oda egy szempillantás alatt. Amennyiben a „raktár” töredezettségmentes és a szakszerű segítség időben jön, úgy a problémát nagy eséllyel orvosolni lehet! (Lásd keretben.)

Legtöbbször ugyanis a következő történetik: megsemmisül az a nyilvántartás, amely az eltárolt papírköteget alkotó „csomagok” sorrendjét és pontos helyét rögzíti. Töredezett tárolás esetében elveszítjük a fonalat, amely a csomagok szépen egymás után fel lettek fűzve.

Amennyiben töredezettségmentes papírkötegről van szó, nincs minden veszve. A raktáros ugyanis készített egy másik nyilvántartást is! Feljegyezte a teljes papírköteget

általunk meghatározott nevét, megszámlolta, hány lapból áll, valamint lejegyezte azt is, hogy melyik polcon található a sorban legelső csomag. A méret alapján kiszámítható, hogy hány csomagból áll, ebből egyenesen következik, hogy hány polcnyi területet foglal, a legelső csomag feljegyzett pontos helye pedig eligazít afelé, hogy melyik polcon kezdődik:

Világos, hogyha tudom, hol kezdődik, hány polcot foglal el, és mivel töredezettségmentes, az is kiszámítható, hogy pontosan mely polcokon terül el a papírköteg teljes egészében, az azt alkotó csomagok tekintetében sorrendhelyesen összerendezhető, vagyis tökéletesen helyreállítható!

Mit kell tehát tenni: legalább heti rendszerességgel töredezettségmentesíteni!

Matus Márk

Ha vége van mindennek

Haladéktalanul akadályozza meg az adathordozó további működését! Ha cserélhető adathordozón (floppy, ZIP, JAZ lemez) voltak az elveszett adatok, távolítsa el a meghajtóból, ha beépített médiumon (merevlemez), a mentés után (lásd 2. pont) kapcsolja ki a számítógépet!

Amennyiben például egy másik dokumentum szerkesztése közben derül ki, hogy elveszett egy állomány a merevlemezről, a szerkesztett dokumentumot lehetőleg ne arra a meghajtóra (például: C:) mentse el, mert megvan arra az esély, hogy felülírja az elveszteknek hitt adatokat. Onnan pedig nincs visszafut! A megoldás tehát, hogy másik meghajtóra mentünk. Lehet az egy floppy, vagy bármilyen cserélhető, írható/olvasható eszköz.

Forduljon haladéktalanul szakemberhez! Tegye ezt akkor is, ha nem látja tisztán, hogy az előző két pontba foglalt ajánlásnak hogyan tegyen eleget.

VÁLASZTÉK DIÁKOKNAK

A tartalommal nincs baj...

**ISKOLAKEZDÉSRE,
TEHÁT A LEGJOBBKOR
JELENT MEG
A KISISKOLÁSOKRA
SZAKOSDOTT KÉT
MAGYAR MULTIMÉDIA-
MŰHELY ÖT (!)
LÉZERKORONGJA.
IGEN NAGY TISZTELETRE
MÉLTÓ VÁLLALKOZÁS
AZ ILYESMI MANAPSÁG.**

▷ Napjainkban sokkal inkább a játéknak csúfolt, erőszakot sugalló, semmitörténetek árasztják el a számítógépes programok piacát, aligha elsősorban az oktatólemek.

Éppen ezért üdvözlendő az egymással bizonyonlag versengő két kiadó, a bajai Profi-Média, illetve a vele kezdetűl együttműködő Ábécéskönyv Kiadó, valamint a budapesti Marconi Oktatástechnika Kft. ügyvezetője, hogy színvonalas, korszerű, számítógépre hangszerelt játékos segédanyagot bocsásson mindenekelőtt alsó tagozatos rendelkezésére. A bajaiak folytatják a hagyományt, a néhány évvel ezelőtt elkezdett Manó-sorozatukat. A legfrissebb két lemez – a ManóMuzsika 1. és a ManóÁbécé – egyaránt sugározza a mind magabiztosabbá, gazdagabbá váló szakmai tudásból fakadó éretnyeket. Az „ábécé” előnye, hogy gyakorlatilag összesimul az összes olvasás(meg)tanítási módszerrel. Mi több, dyslexiás, azaz az olvasási képesség zavarairal vagy kiejtési gondokkal küszködő gyerekek is eredményesen használhatják. Fonetikai, szókincsbővítő gyakorlatok, kedves mondatkák gazdag tára mellett szüülőknek, pedagógusoknak való segédletet is tartalmaz a ManóÁbécé, amelyet öt-nyolc éves gyerekeknek jó szívvel ajánlhatunk.

A maga nemében egyedülálló (és címéből következően folytatódó) az általános iskolai ének-zene oktatást-tanulást segítő-kiegészítő ManóMuzsika 1. korong, a bajai multimédia mesterek eddigi legparádásabb műve. A kerettörténet szereplői persze itt is a manók, akik azonban illő módon a háttérben maradnak, nehogy elvonják a program gazdájának figyelmét a kellemes interaktív feladatok megoldásától, miközben játékos módon meg-

ismerkedik a hangszerekkel, hangszercsoprtokkal, a kottával, a ritmussal, a legfontosabb zenei fogalmakkal. Dicsérendő a lemez zenei szótára és az a (kicsit szegényes) arcképcsarnok is, amely a zeneirodalom legnagyobbjait igyekszik bemutatni a műveikből vett idézetekkel illusztrálva. Várjuk a folytatást.

Rokonszenves szerénységgel és némi rártatisággal (másolásvédelemmel ellátott floppy) kezdte számítógépes oktatóprogramjainak kibocsátását a budai Marconi pedagógusközössége. Elsőül matematikai és helyesírási gyakorlószoftvereket készített alsó tagozatosoknak. Májig megmaradt ennél a korosztálynál, viszont üdvözlendő, hogy alig két év alatt eljutott a multimédiáig, a CD-ROM-ig.

A marconisok keretjátékának színhelye a Mókusiiskola. El kell ismerni: igényes szakemberek, szigorú, sokat követelő tanító bácsik és nénik szellemi terméként rögzült lézerkorongra az első osztályosok olvasástaniulását segítő oktató-gyakorló program. Természetesen a letelején, a hangoknál kezdődik, majd folytatódik a betű-kép párosítással, mígnem sok, igényes gyakorlat után már szavakat, mondatokat, rövid meséket kell elolvasnia a betűvel ismerkedő nebulónak. Mindezek ellenére túlságosan iskolai (nem eléggé oldott), szigorú, teljesítmény-központú a program, amelynek kezeléséhez bizony el kell a felnőtt segítségét, közreműködését. Aki viszont elsős léteire megbirkózik a tananyaggal, az biztosan csillagos östöt kap év végére olvasásból, még akkor is, ha elsősben nem osztályoznak.

Mókusi Marci sulijában matematikát is lehet (kell!) tanulni, igaz, egy másik lemezről. Sőt: kettőről, mert külön-külön korongon jelenik meg az első és a második osztályosoknak szánt anyag. Kár, nagy kár viszont, hogy a lemezeknek csak a címfaldalán tűnik föl a mókusi, aztán semmi több, következnek a lényeg, a száraz és tömény matematika, amit a gyerekek akár a könyvében is megtalál. Tartalomból persze itt sincs hiány, jól dolgozik a feladatok gyártó véletlengenerátor. Csakhogy: itt még inkább szükség van a felnőttek segítségére, mivel az írásban megjelenő feladatokat aligha tudja elolvasni a kisdíák, aki csak most ismerkedik az ábécével! Ha már a mókusi kerettörténet elmaradt is a CD-ROM-okról, legalább – miként az olvasásgyakorló lemez esetében – valaki föl is olvashatná a gyerekeknek a matekfeladványokat.

K. L.

kulszar.laszlo@ligetpress.datanet.hu

HARDVER

h í r e k

Athlon 700 MHz-en

A már eddig is impozáns sebességű AMD Athlon most még gyorsabb lett, mivel bejelentették a 700 MHz-es változatot. Ez alaposan megdörfölja azokat az elméleteket, amelyek szerint a jelenlegi 0,25 mikronos technológia határát a 600 MHz-es sebesség jelenti.

További AMD-hírek

Ha már az AMD-nél tartunk, a cég bejelentette tervét a 64 bites architektúra való átérésre. A hír szerint a cég jövőbeni Sledgehammer (Páryly) kódnevű chipje az Intel Merced (Titanium) processzorhoz hasonlóan már 64 bites lesz. Különlegessége az új chipnek, hogy (az AMD állítása szerint) natív módban futtatják a 32 bites programokat, szemben a Merceddel. Az AMD másik újdonsága a Lighting Data Transport (LDT) nevű multiprocesszoros rendszerekbe szánt adatsín-architektúra, amely a chipek között 6,4 GB/sec sebességű kommunikációt tesz lehetővé.

Visszahívja egyes winchestereit a WD

Október elsejével a Western Digital visszahívja bizonyos merevlemezeit a Caviar szériából. Egy hardverhibából kifolyólag a winchesterek egy év alatt tönkremehettek – azaz nem indulnak be. A probléma olyan lemezeket érint, amelyeket ez év augusztus 27. és szeptember 24. között gyártottak, és 6,4 GB-hal 20,5 GB-ig terjedő kapacitásúak. Akik úgy gondolják, hogy ez érthető őket, egy kis teszt-programmal ellenőrizhetik a merevlemezeiket. A program ingyenesen letölthető a Western Digital honlapjáról: www.westerndigital.com

Szingapúrban már kapható a Creative

Sajnos itthon még nem árulják, és várhatóan még legalább egy hónapig nem is fogják, de a távo-keleti városban 425 helyi dollárt már kapható a Creative 3D Blaster Annihilator névre hallgató kártya. 32 MB SDRAM memóriával rendelkezik, de sem tv-kimenet, sem egyéb extra nem található rajta. Ha valakit mindezek nem elégítenek ki, akkor érdemes megvárnia, amíg több cég is kihozza a saját kártyáját. Újdonságként a Creative is bejelentette, hogy Annihilator Pro néven DDR DRAM memóriával ellátott videokártyát is piacra dob. Ez az új memóriatípus (Double Data Rate) a hagyományos SDRAM-nál kétszer gyorsabb.

A chip neve: Itanium

Az Intel következő generációs, eddig Merced kódneven szereplő chipjének a végleges neve: Itanium. A processzor megjelenése a 2000. év közepére várható. Az Intel a névváltoztatás előtt ellenőrizte a különböző bejegyzett márkaneveket, és annak is utána nézett, hogy a világ különböző nyelvein is elfogadható legyen az Itanium szó. A chip egy árajel alatt hat utasítást tud végrehajtani, a processzorba integrált L2-es cache-el rendelkezik, és támogatja egy külső 4 MB-os L3-as gyorsítótár használatát is.

KOMPUTERKALÓZOK RÁCS MÖGÖTT?

**AZ ELMÚLT IDŐSZAKBAN
MIND NAGYOBB
MÉRETEKET ÖLTENEK
A SZÁMÍTÓGÉPES VÍRUSOK
KÉSZÍTÉSÉVEL
ÉS TERJESZTÉSÉVEL
VÉGREHAJTOTT
SZABOTÁZSAKCIÓK.
AZ ELKÖVETŐK
EGY RÉSZÉT AZ ANYAGI
HASZONSZERZÉS VEZÉRLI,
MÁSOKAT A BOSSZÚ,
VÉGÜL VANNAK OLYAN
FANATIKUS KALÓZOK IS,
AKIK ÍGY AKARNAK
TILTAKOZNI
A KOMPUTERCIVILIZÁCIÓ
ELLEN.**

► Egy tajvani hacker számlájára írható például a Csemobil-vírus, ami a számítógépek merevlemezeit támadta meg. A 24 éves informatikust a rendőrség kihallgatta, de büntetőeljárás nem indult ellene, mivel a károsltak ezé idáig nem tettek feljelentést, és kártérítési igényt sem jelentettek be.

Ennél is nagyobb nyilvánosságot kapott ez év márciusában a Melissa-vírus, amit egy New Jerseyben élő magányos számítógépprogramozó szabadított az internetre. A

Microsoft-hálózat elektronikus levelező-rendszerén terjedő vírus egy hét alatt körbefutotta a világhálót, és százezernyi komputert fertőzött meg. Az FBI által lefűlelt számítógépkalózt 40 év börtön és 480 ezer dollár pénzbüntetés fenyegeti, ha bebizonyosodik, hogy rossz szándékkal cselekedett.

A szakértők szerint 15–20 ezer vírus van forgalomban, és havonta ezer új jelenik meg. A veszély kétségkívül óriási, ami már a magyar számítógépipart is egyre jobban veszélyezteti. A legkirívóbb esetek egyike az a „díler”, aki hirdetés útján kínál megvételekre közel ezer – alapos munkával összegyűjtött – számítógépes vírust.

Ezek után okkal teszik fel a kérdést a piac szereplői: nálunk milyen eszközökkel lehet fellépni a számítógépes vírusfertőzéssel kárt okozókkal szemben? Nos, a helyzet korántsem annyira tragikus, mint ahogyan első ránézésre gondolnánk. Kijelenthetjük tehát, hogy a számítógépkalózkodók a hazai jogi dzsungelben sem érezhetik teljes biztonságban magukat.

1994-ben iktatták be a Btk.-ba (jobb híján a gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmé-

nyek közé) a számítógépes csalás büntetettét. Eszerint három évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető, aki jogtalan haszonszerzés végett, vagy kárt okozva valamely számítógépes adatfeldolgozás eredményét a program megváltoztatásával, törléssel, téves vagy hiányos adatok betáplálásával, illetve egyéb, meg nem engedett műveletek végzésével befolyásolja. Ez a törvényi tényállás 1996-ban kiegészült a telefonkártyák manipulálásával, illetve a mobil telefon vezérlő számítógépprogramjának megváltoztatásával elkövetett számítógépes csalással.

Kétségtelen tény, hogy ezt a törvényi változást elsődlegesen a helytelen adatok betáplálásával vagy egyéb programmanipulációval végrehajtott pénzintézeti „lopások” elszaporodása, továbbá a telefonkártyák

végtelenítésével előidézett visszaélések hívták életre. Ezeknek a cselekményeknek közös jellemzőjük, hogy a sérelem nem lopással, azaz a pénz vagy valamely érték fizikai elvételével valósul meg. A számítógépes csalás bűncselekmény jogi tárgya tehát a számítógép memóriájában tárolt adatok megbízhatóságához fűződő érdek, a vagyoni és tulajdoni viszonyok védelme. Az elkövetési tárgy – vagyis amivel szemben a cselekményt elkövetik – pedig a számítógépes adatfeldolgozás eredménye.

A hazai jogirodalom szerint a bűncselekmény megvalósul az adatfeldolgozási folyamat eredményének bármely manipulálásával (a program megváltoztatásával, teljes vagy részleges törlésével, téves vagy hiányos adatok betáplálásával stb.), az ezek alkalmazása jogtalan haszonszerzésre irányul vagy egyébként kárt okoz. (Ugyanakkor büntetőjogilag nem értékelhető a nyilvántartási adatok eltüntetését eredményező magatartás, ha ezáltal a számítógépes adatfeldolgozás eredménye nem sérül.)

Az adatfeldolgozás eredményét tehát manipulálhatja a téves vagy hiányos adatok betáplálása. A vírusorhozó programok terjesztése is úgy történik, hogy hibás vagy hibát okozó szoftvert juttatnak a számítógép adatbázisába. Mivel a bűncselekmény megvalósulásánál nem együttes feltétel a haszonszerzési célzat és a károkozás, számítógépes csalás büntette miatt lehet elmarasztalni azt a személyt, akinek a szándékos cselekménye folytán komoly károk keletkeznek a számítógép működésében vagy adatbázisában.

A vírusok terjesztői viszont – ha nem vesznek tevőlegesen részt a programok átvitelében, betáplálásában – nem vonhatók felelősségre ezen a címen, jóllehet részükről az anyagi haszonszerzés általában fennáll. Itt tehát valóban hézagos a honi szabályozás: a számítógépes vírus terjesztője, forgalmazója nem büntethető a hazai jog szerint, csak a beavatkozás elkövetője. A Btk. folyamatban lévő módosítása során talán erre a hézagra is figyelemmel lesznek a jogalkotók.

A büntetőjogi fenyegetéstől függetlenül az anyagi hátrányt szenvedett fél perindítási joga kártérítés címén. Ezt az eljárást a számítógépes kalóz és a vírus forgalmazója, közvetítője ellen egyaránt lehet kezdeményezni. Gyanítható azonban, hogy az esetek többségében nemcsak a vírus terjesztője marad anonim vagy ismeretlen, de még a hacker személyére sem derül fény...

Dr. Kiss Zoltán

BULVÁRKODÁS

A Pizza Hut reklámötletei

A következő, Bajkonurból induló Proton szállítórakéta oldalán kilencméteres Pizza Hut felirat lesz látható. A rakéta novemberben a következő nemzetközi űrállomás szervizmodulját fogja szállítani. Az űrhajó feldíszítése a cég szerint feleannyiba sem kerül, mint ha félperces reklámidőt vásároltak volna az amerikai futball döntőjének közvetítések. A tv-reklám 2,5 millió dollár, ebből ki lehet számolni a Pizza Hut hirdetésének összegét, mivel ők maguk erről nem hajlandók nyilatkozni. Még gondolkodtak azon, hogy lézerrel a Hold felszínére vetítenek egy hatalmas logót, de erről gyorsan letekettek, amikor kiderült, hogy a Hold 380 ezer kilométeres távolsága miatt a logónak Texas méretűnek kellene lennie ahhoz, hogy a Földről jól látható lehessen.

Hé, taxi!

Mekkora mázlija van annak a tíz San Franciscó-i taxinak, akik járgányába beszerelték az internetet. Míg a taxaméter ketyeg, az utas figyelmét a világhálós barangolás köti le, s nem a az útvonal, esetleg a látnivalók vagy a fuvardíj.

A Yahoo! (www.yahoo.com) portál és böngésző üzemeltetői ugyanis azt a furmányos ötletet agyalták ki – miként az Infinit a San Francisco Chronicle nyomán tudósított –, hogy vezették nélküli internet-hozzáféréssel rendelkező laptop számítógépekkel látnak el tíz, a Luxor Cab társaság berkein belül üzemelő taxit. Kiválasztották a járműveket, bemáztolták lila és sárga színekre, oldalukra felírták, hogy Yahoo!, az utastérbe beszerelték a gépeket, és alig két hete, hogy kigördítették az első cyber-járgányt a szerelőcsarnokból. A kocsikat akár az utcán is leinthezik a rohanó friscoiak, de telefonon is meg-

rendelhetik. A siető utas miután behuppan a kocsii ülésére, útközben elolvashatja az e-mailjeit, bepillantathat a tőzsdéi zsongásba (részvénymozgások, portfóliók), vagy a világhálós térképek segítségével akár beleszólhat a taxi

útvonalába is. A hab a tortán: mindezért egy fillér felárat sem kell fizetnie.

Igaz, a taxikat felszerelték vezetékek nélküli számítógépekkel, internetsatlakozás még nem mindegyikben van. Mielőtt ugyanis a teljes járműparkot felszerelnék, tesztelik a rendszert, az esetleges műszaki, tervezési hibákat.

A világ első számú nettaxi-sofőrje, Mizan Raham (csak nem bevándorló?) az első fuvarokról úgy nyilatkozott, hogy az

utazóközönségnek nagyon tetszik az ötlet, ráadásul a notebookok biztonsága felől sem kell agódnia, mert a gépeket a padlóhoz „láncolták”.

A Yahoo! büszke a találmányára (bár arról nem csiripelnek a madarak, hogy mennyit fizet ezért a Luxor Cabnek), és tervei közt szerepel, hogy az ország több nagyvárosában is hasonló cyberkocsikat állít a lakosok szolgálatába.

D. G. – G. M.

A Kapsch Meridian1 Call Center-nek köszönhetően minden hívás tökéletes

LOWELL COOK

Mindig az első benyomás a döntő – telefonálásakor is.

A Call Center a vállalat kommunikációs központja, ahol a nagyszámú bejövő és kimenő telefonhívás lebonyolódik – ezért mindig gyorsan és hatékonyan kell működnie. A Kapsch a Meridian1 Call Center-rel testreszabott megoldást kínál. A Kapsch az Ön személyre szóló

kommunikációs rendszerét tervezi meg, szállítja le és helyezi üzembe. Az Ön befektetése hosszútávon is értékálló marad, hiszen a rendszerbe minden további fejlesztés egyszerűen integrálható.

A Meridian1 Call Center együtt növekszik az Ön sikereivel és megnovekedett kommunikációs igényeivel. Ha szeretne ennél többet meg-

tudni a Meridian1 Call Center-ről, már most beszéljen a Kapsch-sal: Kapsch Telecom Kft.,

1113 Budapest, Bocskai út 77-79, tel.: (1)-209 2110, fax: (1)-209 2111, vagy keresse fel internetes honlapunkat: www.kapsch.net.

KAPSCH
the communications company

JÁTÉK

hírek

Jane's USAF

Hamarosan a boltokba kerülhet a Jane's US Air Force című játék, mivel már nyomják a CD-ket. Az előzőjének számító Israel Air Force-tól – melyről írtunk is annak idején –, remélhetőleg minőségben nem marad el. A játékban az amerikai légierő pilótájaként történelmi (Sivatagi Vihar és a vietnami háború) és kitárlt (Németország) harcokban vehetünk részt, nyolc géptípus segítségével. Küldetéseket teljesíthetünk az Egyesült Államok feletti is, például Las Vegas és a Nellis légi bázis környékén. Az óceánon túl megjelenés október 19.

Hibás Descent Freespace 2

Az eddig kiszárlított Descent Freespace 2 CD-k futtatásakor a program bekéri a második CD-t, akkor is, ha az már a CD-elvadásban csúszál. A probléma javítása (patch 1.01) már le is tölthető a játék weboldaláról: <http://www.freespace2.com> és a Volition-tól <http://www.volition-inc.com>. Illetve a játékban található egy opció, aminek a segítségével letöltheti és futtatja a javítást, csak el kell indítani a Freespace 2 Launcher-t, amiben – rákattelve az update gombra – a folyamat automatikusan lejátsszódik. A probléma csak Windows 95a és Windows 95 OSR2 operációs rendszereken fordul elő.

David Bowie és a Nomad Soul

Az már régóta köztudott, hogy a Nomad Soul című játékhoz David Bowie készíti a zenét. Most azonban az internetes kapcsolattal rendelkezők meg is hallgathatják az egyik számot, amit MPEG videó formátumban meg is tekinthetnek, amolyan virtuális koncert formájában. A zene letölthető a http://www.nomadsoul.com/music_fr.html címről.

Re-Volt autószerkesztő

Az Acclaim kiadott egy programot, aminek segítségével a Re-Volt és 3D Studio tulajdonosok szerkeszthetik a játékban szereplő autókat, sőt újakat is létrehozhatnak. A Re-Volt egy autósverseny, amiben nem valódi autókat kergethetünk körbe a pályákon, hanem kis távirányításokat. A cím: <http://www.acclaim.net/games/re-volt/rimages/rv3dsxpt.zip>.

Játék megjelenések

Bár még messze a karácsonyi csúcspontok, sok játék megjelenése várható a következő hetekben. Közülük nem egy figyelmet érdemel:

- Armored Fist 3
- Professional Bull Rider
- Disciples: The Sacred Lands
- Sinistar: Unleashed
- Rainbow Six: Rogue Spear
- Flight Unlimited 3
- Nascar 3
- X: Beyond the Frontier
- Poker Night with David Sklansky
- Age of Empires 2
- Driver
- Shadow Company

PÁPÁ, LARA BABA!

**AMIKOR HÁROM ÉVEL
EZELŐTT MEGJELENT
A TOMB RAIDER CÍMŰ
AKCIÓ-KALANDJÁTÉK, BENNE
LARA CROFT
MEGLEHETŐSEN NŐIES
FIGURÁJÁVAL,
BEBIZONYOSODOTT, HOGY
A SZÁMÍTÓGÉPES JÁTÉKOK
TERÜLETE MÉG MINDIG
FŐLEG FÉRFIKÉZBEN VAN.
LARA BABA MOST ERŐS
KONKURENCIÁT KAPOTT,
EGY RYNN NEVŰ HÖLGY
SZEMÉLYÉBEN, AKI AZON
FELÜL, HOGY KÜLSEJÉBEN IS
KÖNNYEDÉN FELVESZI
A VERSENYT ELŐDJÉVEL,
EGYÉB ELŐNYÖKKEL IS BÍR.**

► Rynn a mai divatnak megfelelően nagyon karcsú, és igen kecsesen mozog, kitalálói a megformálásában minden apró részletre ügyeltek. Közelről még az is látszik, hogy nem szokott a bőr topja nélkül napfürdőzni. De ezek csak lényegtelen részletek, és mit

sem érnének, ha maga a játék nem lenne legalább átlagon felül.

Kellemes játékelményvel lehetnek gazdagabbak, akik belevágnak a megvásárlásába és a végigjátszásába a programnak. Rynn elődjével ellentétben nem csak kulcsok annál keresgélésével, szakadékok feletti ugrálgatással és a túlerőben lévő ellenfelek elől való meneküléssel, valamint azok géppisztollyal lemészárlásával tölti idejét. Ezt több okból sem teheti, Rynn ugyanis nem korunk szülötte, hanem a fantázia országának lakója, amolyan középkori Lara Croft. Ellenfelei orkok, goblinok, sárkányok, szukubuszok, csontváz harcosok, melyek között akadnak nála kisebbek és ház nagyságúak egyaránt. Felfedezhetünk még Tolkien könyveiből ismerős karaktereket is, ilyen például Gollum, aki egy sötét barlangi tó közepén található szigeten éldegél.

Hősnőnk fegyverei a kornak megfelelően, különböző kések, kardok, balták, íjak, melyek között akadnak mágikus tulajdonságokkal rendelkezők is szép számmal. Egyben viszont mind megegyeznek: a valóságnak megfelelően használhatók. Ezen azt értem, hogy vagy kifogy a lőszer, vagy a csaták során elhasználódnak, kicsorbulnak, tönkremennek. Ez már a Diablóban is tetszett, ez is erősíti a játék RPG érzetét. Ezeket a fegyvereket és a játék közben szerzett egészségi állapotot javító illetve egyéb lötytyöket, varázsszereket a láthatatlan

hátizsákjában helyezhetjük el, amelynek kapacitása véges. Egyzsoval itt nem cipelhetünk magunkkal többtonnányi hasznosnak tűnő tárgyat. Ennek nincs is akkora jelentősége, mert – a többi RPG-vel ellentétben – nem lesz lehetőségünk ezek értékesítésére.

A programban a harcok dominálnak, nem a fejtörők. A játék kezdetén egy ork horda – a harcos hölgy minden igyekezete ellenére – elrabolja Rynn testvérét, lemeszárolja a városát, annak vezetőjére hősnőnk félholt állapotban talál rá. A pap halála előtt még elmondja, hogy valahol létezik a Láng rendje (sárkányok csoportja, akiket a sötét erők majdnem teljesen elpusztítottak), megtalálása az egyetlen lehetőség a gonosz visszaszorítására.

A játék ekkor kezdődik. Itt kapjuk meg Rynn irányítását, aki nem erejével, inkább ügyességével (ami persze legfőképpen rajtunk múlik) próbál ellenfelei fölé kerekedni. Itt is el fogunk halálozni jó néhányszor, mert akad egy-két előre nem látható csapda, de nem ez a fő csapásvonala a játéknak.

Ami talán a legényesebb a játéknak: harcainkat nem egyedül kell megvívniuk. Segítségre lesz egy sárkány, Arokh, akivel Rynn lelke egybeforr egy szertartás keretében. Ez konkrétan azt jelenti, hogy közősek lesznek az életpontjaik, ha valamelyik-

küül sérül, a másik is gyengül. Persze, ennek ellenére, mielőtt Rynnel fel tudnánk szállni Arokh hátra, füttyentéssel oda kell hívniuk a sárkányt. A program hangulatát az adja meg, hogy hol Rynnel haladunk előre, hol Arokh hátán repülve küzdünk a ránk törő sárkányokkal, vagy kerülgetjük a helyi légvédelem lövedékeit (elég lassúak, nincs velük különösebb gond). Sárkányunk minden irányba tud repülni, és például a Quake-ben bevált oldalazás plusz egér oldalra húzása kombináció itt is jól használható. Így folyamatosan körözhetünk ellenfelünk körül, és a játékban elért fejlettségi szintinktől függően láng, jég, mérge és egyéb lövedékekkel boldogíthatjuk. Ha nem vagyunk a hátán, de a

közélemben küzdünk, akkor is hasznos a jelenléte, mert fedezetet biztosít számunkra a lövedékeivel. A bejárható tájak is hangulatosan kidolgozottak, jeges hegyek, szigetek csoportjai, vulkánok biztosítják a változatos-ságot.

A Tomb Raider készítőinek tehát alaposan fel kell kötni a felkötőnivalót, ha a játékok következő részében, a Last Revelationben meg akarják közelíteni a Drakan – Order of The Flame színvonalát.

A program minimális hardverigénye egy Pentium 166 MMX, 32 MB RAM-mal és egy bármilyen típusú 3D gyorsító kártya.

Dusa Gábor

gabor@freemail.c3.hu

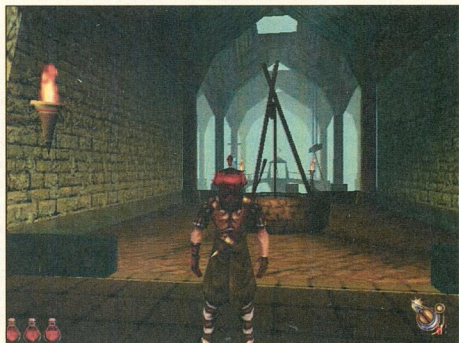
Perzsia hercege visszatért

Kollégám a másik cikkben éppen a Drakan című programot boncolgatja, azt a játékot, amely az úgynevezett harmadik személyű akció-kalandjátékok piacán eddig etalonként emlegetett Tomb Raider-sorozat új, és méltó konkurenciája. Az elmúlt három évben Lara Croft története valóban egyike a legfontosabb játékszaffvereknek, hatása vélhetően még több program-generációra kihat. És nagyban hozzájárult egy legendás játék, a Prince of Persia feltámasztásához.

Jordan Mechner, egykori Yale-diák még a nyolcvanas évek derekán álmomodt meg egy akció-kalandjátékot, álmát valóra is váltotta, így született meg 1989-ben a Prince of Persia mítosz. A grafika az akkori viszonyok között egyedülálló volt, hozzá jöttek az aprólékosan kidolgozott, animált mozgások, ugrások, futások, kapaszkodások és vívások, a fantasztikus kfszerűzenek és effektek. Nem véletlenül adtuk el belőle több mint kétfélmilliót, és kapott mindenhol díjsót. Az 1993-ban megjelent folytatás – The Shadow of The Flame – pedig elnyerte Az év játéka díjat.

S amikor már véggépp azt hittük, hogy a Prince of Persia csak egy igen kellemes emlék, egy történelmi program, amit annak idején ügyelet alatt a szerkesztőség nem túl fejlett számítógépein is remekül lehetett játszani, akkor előbb jött a hír, majd a napokban a program, íme, itt a folytatás, a Prince of Persia 3D.

Mint a címből is kiderül, a kor követelményeinek megfelelően háromdimenziós a környezet. Grafikaiailag tényleg gyönyörű a program, ahogy például a víz csillámlik, azt nehéz leírni, hősünk mozgása pedig az eddigi legegyszerűbb, amit számítógépen valaha láttam. (Épp ezért

Pentium 233-as processzor, 32 MB RAM és második generációs 3D-as gyorsító kártya alatt ne is próbálkozzunk.) A programban megtalálható a sorozat előző darabjainak teljes kellektára, életlőttyök, dagadt és kevésbé dagadt hasú örök, csapóajtók, kaszabológépek, a különböző ajtókombinációk, sőt, ezáltal már nem csak kardunk, de újunk is van, hogy a távolabbi, egyébként elérhetetlen örökök is végezhesünk. Talán csak egyetlen komolyabb gond van vele: a cél, hogy a Tomb Raidert letaszítsa a trónról, ahhoz igazából mindez kevés.

P. B.

A PANEM KIADÓ A COMPAIR '99 KIÁLLÍTÁSON

varja a könyvei és a multimédiái iránt érdeklődőket

– újdonságokkal és kedvezményekkel –

az A PAVILON 102-ES STANDJÁN

JÁTÉKOK A HÁLÓZATON

**MINDEN CSODA
HÁROM NAPIG TART.
EZ A MONDÁS IGAZ
A SZÁMÍTÓGÉPES
JÁTÉKOKRA IS.
AZ EMBER
VÉGIGJÁTSSZA EGYSZER,
ESETLEG KÉTSZER,
DE EGY IDŐ UTÁN
MÉG A LEGSZEBB,
LEGIZGALMASABB
JÁTÉKOK IS
UNALMASSÁ VÁLNAK.**

► Miután minden, számítógép által generált ellenfélet legyőztünk, minden feladatot megoldotunk, a drága pénzért megvett program felkerül arra a legmagasabb hátsó polcra, amin például a DOS 3.3 is található.

A játékprogram-készítők is tisztában vannak persze ezzel a problémával, így születnek meg az úgynevezett multiplayer (több-szereplős) játékok. Az egyik első ilyen program a sok minden másban is úttörő DOOM volt, az id Software-től. Ennél a játéknál, ha már valaki megunta, hogy butuska, más dimenziókból származó szörnyekre lövöldözzön, lehetősége volt arra, hogy több számítógépet összekövesse a barátait gyilkolászhassa le. Ez a deathmatch (magyar kifejezés: malaciga) különösen gyorsan szárnya kapott az irodai hálózatokon, ahol a kollégák munkaidejüket nagy részét azzal töltötték, hogy a futurisztikus labirintusokban csodafegyverekkel rohagáltak, és lőttek mindenre, ami mozgott. Ez persze nem javított a munkatempón, így megjelentek az olyan segédprogramok, amelyek figyelték a hálózatot, és az általuk ismert játékokat letöltötték a rendszerről.

Az igazi forradalom 1996-ban következett be. A játék, amely előidézte, a Quake volt. Ez már lehetővé tette azt, hogy a játékosok akár az interneten keresztül is meg-

mérközhessenek egymással. Ezután egyre-másra jöttek létre a Quake-kel foglalkozó oldalra a világhálón, és hasonló tempóban nőtt a játékosok száma is. Megjelent egy kiemelt játékos QuakeWorld néven, ami kifejezetten az internetes játéokra lett kifejlesztve.

Azok a játékosok, akik sokat játszottak együtt, csapatokat (klánokat) szerveztek, és egyre több hivatalos bajnokságra is sor került. Az is kiderült, hogy sok esetben a hálózat (internetes) játéklehetőség hiánya komoly hátrányt is jelenthet egy friss program számára.

Persze ezután már a többi játék sem maradhatott le a Quake mögött – szinte minden újabb fejlesztés rendelkezik valamilyen hálózat támogatással. Így aztán lehet autószerenyezni, légitcsatákat vívni, és még sok egyéb módon harcolni az ellenfelekkel, akik gyakran tőlünk sok ezer kilométerre ülnek a saját számítógépük előtt. Érdekes módon, még régebben szinte kizárólag az „mindenki mindenki ellen” játéktípus volt az egyeduralgó, addig az utóbbi időben egyre inkább teret nyertek a csapatokon alapuló já-

ÁLTALÁNOS TRENDKÉ A TÁVKÖZLÉSBE

A technika fejlődése világszerte olyan mértékű, hogy a távolságok többé már nem jelentenek költség tényezőt. A többféle információfajtát (adat, beszéd, minőségi hang, kép) kezelő rendszerek megvalósítása mára már általánosnak tekinthető, ezáltal az informatikával való integrálódáshoz vezető út is megnyílt. Mindezek a technológiai lehetőségek Magyarországon ma elérhetőek, és a megvalósítás az élvonalbeli országokkal egy időben történhet.

A piaci szereplők számára persze a fő kérdés, hogy mekkora lesz a jövőbeli piac. A mai üzleti élet jelentős távközlési fogalmat bonyolít le, amelyben a szolgáltatások magas minősége alapkövetelmény. Ezzel szemben a lakosság távközlési szokásai és annak intenzitása jelentősen függ az életszínvontól. Ameddig a háztartásoknak csak kis része képes egy számítógépet megfizetni, addig a pusztán csak az internet tömeges használatára és az ezen alapuló elektronikus kereskedelemre épülő üzleti stratégia kockázatos.

A technológiai korlátok megszűnése és a piac bővülése a társadalomra is kihat. Olyan kor felé halad a fejlett világ, ahol az aktuális információ, a széles értelemben vett tudás a gazdaság jelentős hűzőereje és – nem túlzás – közvetlen hatalmi tényező. Az információs társadalom gazdaságában a hagyományos ipari termékekhez hasonlóan a kereskedelmi tevékenység tárgya az információ lesz. Egyre jelentősebb szerephez jutnak az információkereskedéssel foglalkozó vállalkozások. Ebben a gazdasági környezetben a távközlési és informatikai szolgáltatók adják az információátvitel infrastruktúráját.

Magyarország is meg fog indulni az új társadalom felé vezető úton, melynek kialakításában az új piacra lépők – mint a PanTel – fontos szerepet kívánnak vállalni.

PanTel

Az új vonal

(X)

COMPAIR '99 ÁRPARADÉ

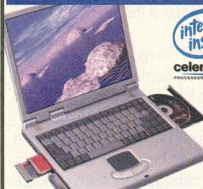
Keresse részletes árlistánkat interneten, vagy faxbankból!

ACOMP Base

- 32MB SDRAM 100 MHz
- 6.4GB EIDE Ultra DMA HDD
- TOSHIBA 40... CD-ROM
- 1.44MB Floppy Disk Drive
- Intel® Celeron® processzor
- SIS videokártya 8MB RAM
- SoundBlaster 16 hangkártya
- Fax modem 56Kbps V90
- Ethernet 10/100Mbps hálózati kártya
- 80W aktív hangfalak
- AT minitorony
- Microsoft kompatibilis egér
- Win95 Angol vagy Magyar billentyűzet
- 12+24 hónap azonnali garancia

Celeron 500MHz	Nettó ár: 89.900 Ft
Celeron 433MHz	Nettó ár: 84.900 Ft

GERICOM Overdose2 notebook számítógép

- Intel® Celeron processzor
- 6.4GB merevlemez
- 256MB-ig bővíthető memória
- 1.44FD
- 32... sebességű CD-ROM meghajtó
- 3D-Full Duplex hangkártya
- ATI RAGE LT PRO AGP videokártya 4/8MB
- Irta port
- TouchPad, 2db PCMCIA kártya hely, Audio bemenet, beépített sztereo hangszórók, külső monitor csatlakozó, nyomtató, PS/2, soros port, USB, hangfal és mikrofon csatlakozó, bőrhórosítás
- 316mm x 216mm x 38.5mm, 2.7kg, metál szízen

12.1" TFT színes kijelzővel (466MHz Celeron, 64MB RAM)	Nettó ár: 369.900 Ft
---	----------------------

14.1" TFT színes kijelzővel (500MHz Celeron, 128MB RAM)	Nettó ár: 489.900 Ft
--	----------------------

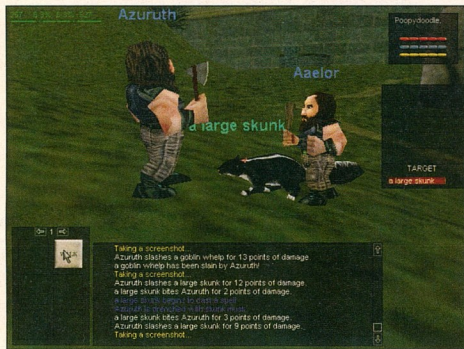
Budapest Bank Áruhitel 20% kezdő részletl!

ACOMP 1134 Róbert Károly krt. 68. T: 339-5647, 339-5648
1125 Királyhágó utca 2. T: 466-8790, 212-8963
1152 PÓLUS CENTER T: 419-4091, 419-4092

Nyitvatartás: Hétfő-Péntek: 9.00-17.00, Szombat-Vasárnap: ZÁRVA
A PÓLUS CENTERBEN a hét minden napján: 10.00 óráig, Vasárnap: 10.15 óráig
Árak az ÁFÁ-t nem tartalmazzák. Az árak változtatásának jogát fenntartjuk.

Internet: www.acomp.hu

Faxbank: 2-333-666/1477##

tétek. Ilyen például a Quake illetve Quake II kiegészítőjének szereplő, és az interneten ingyenesen hozzáférhető Capture the Flag, vagy röviden CTF. Itt a játékban részt vevő két csapatnak van egy-egy zászlója, és a cél az ellenség zászlójának megszerzése, illetve a saját megtartása.

A multiplayer jelentőségét mi sem mutatja jobban, mint az, hogy a hamarosan megjelenő Quake III: Arena, illetve Unreal Tournament gyakorlatilag csak így játszható – ha esetleg egyedül szeretnénk vele szórakozni, akkor a program generál nekünk ellenfeleket (úgynevezett botokat), amik ellen lehet harcolni, de teljesítendő küldetés már nem lesz.

harcoljon. A másik népszerű program a Starcraft, ami egy valós idejű stratégia játék. Itt egy általunk választott „fajt” kell győzelemre segítenünk a többi ellenében – persze ez sokkal nehezebb, ha az ellenfelet is ember irányítja, nem pedig a számítógép.

Igazi csemege az Ultima Online nevű fantasy-szerepjáték. Ez az igazi cyber-tér, ahol a játék világa folyamatosan változik. Ha valaki kilép ebből a világból – mert mondjuk a valós énye lefelekszik aludni –, addig a játékbeli karaktere „lepihen”. Természetesen ez alatt maga a játék tovább folyik a többi szereplővel. Kicsit hasonlóan működik az Earth: 2025 nevű játék is. Ennek az érde-

kessége, hogy teljesen web alapú, azaz a játékok kezelése a böngésző segítségével történik. Maga a feladat igen „egyszerű”: egy országot kell vezetni. Kiválasztható, hogy milyen társadalmi berendezkedés legyen ez a bizonyos ország, ezután pedig a gazdaságtól a kultúrán át a honvédelemin mindent nekünk kell menedzselni annak érdekében, hogy birodalmunk szépen gyarapodjon.

Ahogy az internet egyre népszerűbb és főleg elérhetőbbé válik, úgy terjednek a hagyományos játékok internetes változatai is, ilyen például a sakk, a bingo és így tovább –, hogy a különböző szerencsejátékokat ne is említsem.

Rosta Gábor

wbk@comptech.hu

Érdekes címek játékosoknak

<http://quake.pganet.com>: A magyar Quake-központ

<http://planetquake.com>: A legnagyobb Quake-site, de egyben kiindulópont is több más játék (például Half-Life, Unreal, Starcraft)

<http://games.aestie.com>: Itt található az Earth: 2025 és a hozzá hasonló Utopia honlapja.

<http://hadito.netfop.hu>: Az előbbi játék magyar változata.

<http://www.mpgog.com>: A multiplayer játékok gyűjteménye.

<http://games.yahoo.com>: Többek között kártyajátékok, sakk és go is található ezen a címen.

Glossza

ÉJNYEL IDEJÉN

► Monopólihelyzetben lévő telefonszolgáltatóknak pölykedik. Igaza lehet, csak azt teszi, amit ma hazánkban sok más multi is megtehet. Majdnem mindent.

Hogy mégsem mindent, arról nem mi, a szolgáltatás előfizetői tehetünk – sajnos, mert akkor nagyobb lenne a kontroll... –, hanem az úgy-ahogy mégis beinduló kínálati piac, azaz: a konkurencia. Amely dacolja a kedvezőtlen helyzettel, már a monopólihelyzet megszüntetése előtt versenyeri készíti az egyeduralmát. Persze ketté kell választani a dolgot. Ahogyan az említett monopolista is kettévált. S létrejött az internetszolgáltató önálló kft., bár a költődés az anyaszervezethez objektíve megmarad, sőt nyilván az egyeztetés kényszere is előjöhethet, ha ugyan abbamaradt egyáltalán.

S itt mindjárt a dolgok legsűrűbbjében találtuk magunkat, amelybe így kívülről

nézve is némi kapkodás vegyült. Ha valaki elfeledte volna, a bruttó 150 forintos évi 53 perc utáni ingyenesség bevezetését követően az első ilyen dolog év elején történt, amikor a hétévi kedvezményt korrigálták, és csak szombat délután 15 órától engedték. Tompántód ennek élet, egyúttal bejelentették, júniusban további kedvezmények várhatóak, de már megszokhattuk, hogy az ígéretek földje vagyunk, ami úgy közel sem azonos az azokban megvalósuló konkrétumokkal. És íme, a júniusból október el-seje lett. Igaz, lesznek kedvezmények is. Mértékéről megoszlanak a vélemények... Hamarosan itt lesz a január, amikor egy dolog holtbiztos: mindennek emelkedik az ára. S újra előjön az emlékezet, a '99 év eleji 15 százalékos telefontarifá-emelés tompította az internetezők és (állítólagos) hosszan telefonálóik kedvezményét.

Az októberi kedvezmények között az általánlag egy kicsit jobban élők számára a kis szolgáltatók által már régóta alkalmazott 20 órás csomag az igazi újdonság, a többi továbbra is drága mulatság, és még január elseje előtt vagyunk. Mert a 7500 Ft-os korlátlan elérés akkor is minimum havi 10

ezerre srófolja fel az összköltséget, ha egy átlagcsalád csak hétvégén, mondjuk vasárnapra virradó éjjel élvezné a szőrfőzést. Ismerjük el, 10-12 ezer forint felüli otthoni internetköltséget kevés család engedhet meg magának! Nem beszélve azokról, akik szeretnének internetezni, de ehhez legalább százézer beruházás, vagy olyan havi részletfizetési konstrukció vállalása szükséges, ami megint csak komoly megfontolásra késztető dilemma. Ezen a ponton a kör bezárult. Lehetne telefon nélkül is netezni, ha a lakásszövetkezetek számára kifejlesztődött lenne az amúgy meglévő kábel-tévé-hálózatához az internet szolgáltatásához szükséges berendezés beszerzése. Nem oly rég Szombathelyen volt egy igényfelmérés, ám lakótömbönként csak 2-3 tulajdonost érdekelt az ügy. A kör bezárult.

Állítólag az EU meg fogja követelni a telefonszektornak liberalizálását. Egy, az elmúlt héten hallott régi magyar sláger sora cseng újra fülemben: „Mondd csak, meddig, meddig várjak...?!”

M. F.

ferimesz@sopron.hu

A MACROMEDIA DIRECTOR PROGRAMBAN OLYAN MULTIMÉDIÁT IS KÉSZÍTHETÜNK, AMELYET ELHELYEZHETÜNK AZ INTERNETEN.

EZ A SHOCKWAVE MOVIE, AMI ALKALMAS SZÖVEG, KÉP, GRAFIKA, HANG, VIDEO ÉS ANIMÁCIÓ INTERAKTÍV MEGJELENÍTÉSÉRE.

▶ A divatos multimédia szó valójában azt jelenti, hogy különböző médiatelepítőket egyszerre tekinthetünk meg. Multimédia termék készítésénél tehát ezeket előkészíteni, digitalizálni kell. Szükségünk van egy olyan programra, amelyben ezeknek a médiáknak interaktivitást biztosítunk, ami a multimédia alapvető követelménye. Ezt lehetővé teszik a hagyományos programnyelvek is (Visual Basic, Delphi, C), de az igazság az, hogy ezeket a programokat nem erre a célra találták ki. Létezik ugyanis egy olyan program, amelyben sokkal gyorsabban és hagyományos programozói ismeret nélkül készíthetünk multimédiát, és ez a Macromedia Director.

A számítástechnika azért szép, mert egyidős a marketinggel, így minden programot valamilyen valós igény kielégítésére fejlesztenek. A Macromedia Director, ez a jellegzetesen amerikai program akkor készült, amikor a vállalatok részéről magasabb színvonalú prezentációs anyagokra jelentkezett igény. A program segítségével olyan multimédia készíthető, amely CD-ROM hordozón bármely Macintosh vagy Windows operációs rendszeren megnézhető, elhelyezhető az interneten, vagy egy előadás során egy projektorral kivethető.

Director 7

A Director segítségével bárki lehet filmrendező, kezelése és eszközei egy könnyen megérthető metaforára épülnek. Eszerint a Cast a multimédia szereplők öltözője, a Stage a helyszín, ahol a cselekmény lejátsszódik, a Score a forgatókönyv, a Control Panel segítségével irányíthatjuk az eseményt. Az elkészült multimédia a Movie, melyből Projector készíthetünk, ami a program nélkül képes lejátszani önmagát.

A program első verziója még csupán animáció szerkesztésére volt alkalmas, ezért az

MULTIMÉDIA az interneten

interaktivitás elérésére kibővítették egy programnyelvvé. Ez a Lingo, a Director beépített objektumorientált programnyelve, melynek megírása John Thompson nevéhez fűződik. Ő az, akit a Lingo apjának is neveznek, karrierjét a LucasFilmsnél kezdte, majd később a San Franciscó-i székhelyű Macromedia cégnél folytatta. A Lingo nyelv megírásakor – maga is kreatív ember lévén – azt a szempontot vette figyelembe, hogy magas szintű programozási ismeret nélkül is lehessen használni. A Lingo jelentése szleng, mely nem véletlen, a nyelvet, melyet először a Director 2.0 verzióban alkalmaztak, Pascal, később a 4.0 verzióban C nyelvben írták meg, tehát nem hagyományos programnyelvről, hanem egy fordítványelvről van szó. A nyelv elsősorban a kreatívok körében vált népszerűvé, mert „megmászható”, azaz igen kevés Lingo-tudással is lehet már dolgozni és munka közben mindenki bővítheti tudását. Ám a programozók egy bonyolult multimédia elkészítéséhez a mai napig inkább valamelyik hagyományos programnyelvet (Visual Basic, Visual C, Delphi) részesítik előnyben.

Lingo programozás

Akit érdekel a Lingo programozás, az angol nyelvű könyvekből értheti meg igazán koncepcióját, logikáját. A nyelvet folyamatosan fejlesztik a több lehetőség érdekében, de sajnos egy ponton, a Director 5.0 verzióban túlságosan bonyolulttá vált. Ezért a 6.0 verzió egy újítással lepte meg a felhasználókat. Beépített makrók (előre megírt és szabadon felhasználható programok) találhatóak a programban, leegyszerűsítve és egyúttal termelékenyebbé téve a multimédia-fejlesztést. Így a munka során csak a legfontosabb Lingo parancsok ismerete szükséges, mert a többi funkciót rendkívül gyorsan elvégezhetjük a makro programok variációinak segítségével. Ezt kombinálhatjuk a Director másik szolgáltatásával, az animációval, és ily módon látványos effektusokat készíthetünk.

A program következő verziója a 6.5 számú volt, mely lényeges változást nem hozott az előzőhöz képest, inkább csak rászólgalt arra a szakmai kritikára, miszerint a program újabb verziói semmi lényeges újdonságot nem tudnak felmutatni az eredeti koncepcióhoz képest.

A legújabb, 7.0 verzió azonban megcáfolta ezt a véleményt. A tízéves programot ugyanis teljes egészében ártírták, és optimalizálták az internetre. Már a 6.0 verzióban is megtalálható volt az lehetőség, miszerint az elkészült multimédiát eltemethetjük Shockwave Movie formátumban is, melyet elhelyezhetünk az interneten. Majd a 6.5 verzióban már Java applet-ként is elmenthettük a kész munkát, mely abból a szempontból praktikus, hogy egy ilyen alkalmazás megtekintéséhez az interneten nincs szükségünk Shockwave bedolgozóra. Hátránya azonban, hogy ez a formátum az elkészült multimédiából nem képes minden funkciót átvenni.

A Director 7 a fenti szolgáltatásokat megtartva és továbbfejlesztve, a CD-ROM gyártók helyett most kifejezetten az internetre dolgozók igényeit igyekszik kielégíteni, a Macromedia cég aktuális jelszavának megfelelően – „Add Life to the Web” (Keltss életre az internetet).

Shockwave 7

A Shockwave Movie egy platformfüggetlen (Windows és Macintosh) internet multimédia-szabvány mely alkalmas szöveg, kép, grafika, hang, video, animáció interaktív megjelenítésére. Ahhoz, hogy megnézzünk egy ilyen alkalmazást az interneten, egy segédprogramra van szükségünk, ami a Shockwave bedolgozó (Shockwave Player). Ez ingyenes letölthető a Macromedia cég honlapjáról (www.macromedia.com/download/shockwave), de a Macromedia kiterjedt együttműködési politikájának eredményeképpen most a Windows 95 és 98 (Internet Explorer 5), Netscape 4.5, Macintosh v.8.5 és az AOL 4.0 programok CD-jén is megtalálható az új Shockwave bedolgozó. A korábbi verziókat mindig frissíteni kellett, most azonban a Shockwave 7 rendelkezik egy új automatikus frissítési opcióval. A felhasználóknak tehát nem kell többé fáradozni a letöltéssel és a folyamatos frissítéssel, és a tökéletes végfelhasználói kompatibilitás miatt a multimédia-fejlesztés is biztosan lehetnek a Shockwave technológia jövőjében.

További információkért látogassanak el a Macromedia cég honlapjára – www.macromedia.com.

Burkus Sándor

e-mail: sburkus@egon.gyaloglo.hu

mindent a kéznek, a fülnek... és a szemnek

JAZZ Speakerok

Multimédiához és házimozinhoz

JAZZ 9902 6 darabos házimoziszett:
25 520 Ft (bruttó: 31 900 Ft)

JAZZ 9902 6 darabos házimoziszett
+Dolby Pro Logic/Surround dekóder:
52 000 Ft (bruttó: 65 000 Ft)

J 7907 5 darabos hangfalkészlet számítógéphez:
16 720 Ft (bruttó: 20 900 Ft)

Game beast Speciálisan játékokhoz tervezett
hangszórószett – integrált subwooferrel:
11 920 Ft (bruttó: 14 900 Ft)

Saitek játékkonzolok

Cyborg 2000 joystick: **9 800 Ft** (bruttó: 12 250 Ft)

Cyborg 3D USB: **14 900 Ft** (bruttó: 18 500 Ft)

Cyborg 3D Game Pad: **12 720 Ft** (bruttó: 15 900 Ft)

R4 Force wheel: **44 720 Ft** (bruttó: 55 900 Ft)

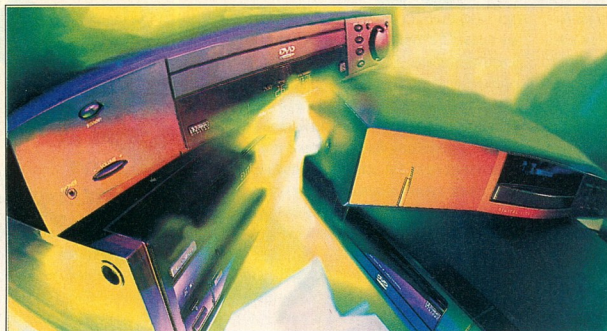
Compfair'99
Intel Internet
Shopping City
A/203/6

HERTA
OTTHON A SZÁMÍTÁSTECHNIKÁBAN

Keresse fel személyesen is üzleteinket! Budapest, VII., Dohány u. 37. Tel./Fax:322-7848 (Számítástechnikai szaküzlet és szerviz)
Bp. XV., Szentmihályi út 131. (Pólus Center) Tel./Fax: 419-4020 ■ Bp. III., Vörösvári út 23. Tel./Fax: 368-8864 ■ Bp. V., Belgrád rkp. 12. Tel./Fax: 266-5052 ■ Bp. X., Kerpesi út 73.
(Park Plaza üzletközpont) Tel./Fax: 282-3164 ■ Bp. XX., Kossuth L. u. 33. (Erzsébet Áruház) Tel./Fax: 285-8004 ■ Bp. II., Gábor Áron u. 74-78. (Rózsakert Bevásárlóközpont)
Tel./Fax: 391-5840 ■ Bp. IX., Könyves Kálmán krt. 12-14. (Lurdy ház) Tel./Fax: 456-1131

KETTŐS VERSENY

CD-utódok a láthatáron

**IDÉN ŐSZEL
A VILÁG VEZETŐ
LEMEZCÉGEI
OLYAN ÚJ
HANGFELVÉTELI
FORMÁTUM
BEMUTATÁSÁT
IGÉRIK, MELY
REMÉNYEIK SZERINT
FELVÁLTJA MAJD
A CD-T.
AZ „AUDIO-
RENDSZERVÁLTÁS”
SIKERÉT AZONBAN
KÉRDÉSESSÉ TESZI,
HOGY EGYSZERRE
KÉT TRÓNKÖVETELŐ
IS AKAD.**

► A VHS videót nyugdíjba küldeni hivatott, az elmúlt években sikeresen startoló DVD (Digital Video Disc) még csak az első tagja volt egy új lézerekorongszaládnak. Az új családtag, a hagyományos CD-nél jobb hangminőséget és több szolgáltatást nyújtó DVD Audio startját beárnyékolja a Sony-Philips páros szintén bevetés előtt álló SACD (Super Audio CD) hamarosan várható debütálása.

A DVD Audio az eddig használt PCM (Pulse Coded Modulation) technika megtartásával, elsősorban a CD paramétereinek továbbfejlesztésén alapul. A szabványokért felelős DVD Forum tagjai szigorú szabványok helyett inkább ajánlásokat fogadtak el. Így az új zenei hanghordozó a jelenlegi 16 bites felbontással és 44,1 kHz-es mintavételezéssel szemben akár 24 bites felbontású, 192 kHz mintavételezésű, sokcsatornás kódolásra is alkalmas. (A dolog pikantériája, hogy most ugyanazok a szakértők bizonygatják a 24/192 rendszer nagyszerűségét, akik annak idején azt állították, hogy a CD-nél jobb minőséget az emberi fül nem képes érzékelni...)

A rivalis, a SACD teljesen újfajta digitális kódolásra alapul. Ezt a DSD (Direct Stream Digital) kódolást eredetileg a digitális felvételek hosszú távú archiválásához dolgozta ki a Sony, de úgy látszik, olyan jól sikerült, hogy szélesebb körű alkalmazásához is kedvet kaptak.

Bár technikai akadályja nincsen, „természetesen” sem a SACD, sem pedig a DVD Audio lejátszók nem képesek a másik rendszerben készült – egyébként a „hagyományos CD-vel” megegyező méretű, 12 cm átmérőjű – korongok lejátszására. A DVD Audio készülékek egyébként al-

kalmak a közönséges CD-k megszólaltatására, míg az újabb DVD Video készülékek használhatók a DVD Audio korongokkal is. Más utat jár a SACD, mivel ezek a korongok két rétegben hordozzák a digitális kódokat. Ezek közül az egyik a felvétel CD kódolását verzióját, míg a másik a SACD változatot tartalmazza. A közönséges CD-lejátszó lézeres olvasója csak a CD verziót ismeri fel, míg a SACD lejátszó lézersugara az újfajta „barázdákat” tapogatja le. Bár a kétrétegű korongok előállítására még igen drága, a Sony-Philips duó bízik benne, hogy a kettős kódolás megkönnyíti az új formátum elfogadását. Így ugyanis lehetőség van arra, hogy valaki úgy gyarapítsa lemezgyűjteményét, hogy az új formátumra va-

lő áttérésor sem kell azokat eldobnia.

A DVD Audio-SACD rivalizálás sajátosságai közé tartozik, hogy a Sony és a Philips egyaránt részt vettek a DVD szabvány kidolgozásában is. A rivalis elektronikai cégek és az őket támogató hanglemezkidők nem titkolt célja, hogy részt szerezzenek abból a sok százmillió dolláros üzletből, melynek haszonélvezője az elmúlt 16 évben a CD technológia után jogdíjat bezsebelő Sony-Philips páros volt.

Miközben valamennyi játékos az elmúlt években stagnáló zenei piac bővülését várja az új hanghordozótól, joggal merül fel a kérdés, kinek-e a vásárlók egy újabb formátumváltásra. Ha a DVD Audio és a SACD tábor nyílt piaci rivalizálásba kezd, az könnyen mindkét rendszer bukását is okozhatja. Most, rövid idővel a piaci start előtt úgy tűnik, hogy a legtöbb kereskedő az első körben a DVD Audióra szavaz. Úgy látjuk, hogy a DVD Video kedvező fogadtatása után ennek a rendszernek nagyobbak a piaci esélyei. Ugyancsak a SACD ellen szól, hogy az első lejtűsők 5000 dollár körüli áron kerülnék forgalomba. (A Sony azzal védekezik, hogy a SACD technikát elsősorban a vajtűlüléknek szánt, audiophil termékként pozicionálja.)

Az igaz, megválaszolatlan kérdés persze, hogy az átlagvásárló érzékeli-e a hangminőség javulását, és hajlandó-e ezért fizetni, vagy ragaszkodik eddigi CD-gyűjteményéhez és zenehallgatási szokásaihoz?

Pécsi Ferenc
peccsi@email.com

PLUS® **U2-1080** **Bérelhető is!**

Digitális trapézkonekció
Manuális Zoom
Digitális Zoom
Laser mutató
Infra mouse

XGA 1024x768
800 Ansi Lumen

U2-870

SVGA 800x600
700 Ansi Lumen

Az elegáns üzletemberek projektora!
A4 x 58 mm csak 2,5 kg
DMD/DLP mikrotükörös rendszer
500:1 kontraszt

Vision Kereskedőház Kft. Telefon:
1095 Budapest, Soroksári út 48. 215-2080
Tel./fax: 216-8974

A krétától a projektorig...

Humor

PC-MORZSÁK AZ EGÉSZSÉGÜGYBŐL

A közepek kezdetén – amikor a Commodore-okat és XT-ket AT-kre cserélték – felkerestem a háziorvosomat. Ekkor, a címfestők fénykorában, tehát az országos cégtáblacserék idején domesztikálták az orvosokat. A körzetből háziastították.

Városkánk egészségügyi vezetése egy ortopédbeállással (foglalkozás, nem szellemi állapot) az élen felismerte, hogy az orvosdoktorok kapitalista fejlődéséhez elengedhetetlenül szükséges az elektronikus adatfeldolgozás. Ezért előbb – az adatállományt törölve – a bérelszámolóknak adta az Egészségügyi Világszervezet (WHO) által felépített komplex szűrőállomás számítógépeit, majd pályáztatta a kereskedőket, hogy olcsón, egyforma gépekkel lássák el a rendelőket. Közbeszerzési Törvény

akkoriban még nem lévén, vásárosainknak alig több, mint másfélszeresen áron sikerült is beszerezni a gépeket. Fél gyógyulás volt, amikor belépve a vadonatúj gépet és az előtte ülő, szintén vadonatúj, szőke asszisztensnőt megláttam. Agylágyulással fenyegetett (alacsony vérnyomását) lévén jótékonyan hatott kivillanó fehér combja, amikor hátrafordulva közölte: Nem találom. Ezalatt a szintén csinos, „régii” orvosírnok a háta mögé nyúlva kiemelte kartonomat.

Nem meséltem volna el a történetet, ha nem veszem észre, hogy a gyógyszereszekrény tetején még egy ugyanolyan számítógép van. Kérdésemre megmagyarázták: „Délután itt egy másik háziorvos rendel. Az az ő gépe. És udvariasságból váltáskor a kisasszony lezárja az egyiket,

felmászik egy székre, s felteszi a szekrény tetejére. A másikat monitorostól, egerestől, a billentyűzettel együtt odakészíti az asztalra. Elvégre orvosi titoktartás is van a világon!”

* * *

Nem árulom el, hogy melyik kórház – folyamatos lelépülése közben és ellenére – elnyert néhány tízmilliót számítógép-hálózat kiépítésére. Annak ellenére, hogy az eszméletlenül magas áron szállított gépek háza üiött-kopott volt, s a floppy törés miatt nem működött, tehát a rendszerlemez sem lehetett beletenni, a hardverrel most nem foglalkoznék. Alig pár hetébe került az intézetvezető főorvosnak amíg a szépségihábon kívüli garanciális cserét elvégezték.

A szoftver története aranyosabb. Sebész barátom így mesélte: „Egy 24 órás, mozgalmal baleseti ügyelet után végre jutott időnk, hogy az előjegyzett műtétek közül néhányat elvégezzünk. Ezek egyike aranyér volt. Komplikációmentes, gyönyörű. A kedves beteg működik; felébredt, él, lélegzik, mozog. Hogy világosan értsd, 30 órát voltam egyfolytában a műtőben. Odaülök a számítógéphez, keresem az aranyeret. Nem találom. Latin megfelelőjét sem. Nem adom fel. Egyenként léptetve ismétlem az anatómialeckét. Míg »A belső aranyér« címszögig; nem jutok. Ettől kezdve megy minden, mint a karikacsapás.

»A külső aranyér« megfelel a végzett műtétek. Rákattintok. Leírom a műtét. Kinyomatom, lepecsételem, aláírom. Másfél órányi túlóra után végre hazamehetek. Ezt kézzel két-három perc alatt megcsináltuk.”

G. Gy.

Star Wars Akció

Ha most Canon BJC-2000-es nyomtatót vásárol, ajándékba kapja hozzá a Star Wars CD-ROM 2 teljes verzióját.

Canon BJC-2000

22 990 Ft+ÁFA*

A JÖVŐNEK
TEREMTETT

A Star Wars játék és multimédiás CD-ROM minimális hardverigény: P166; 32 Mb RAM és 3D gyorsítókártya. Az akció a készlet erejéig és kizárólag az akciók kiszervezőkére érvényes. Kapható országunkban a Canon partnereknél. További információt az (1) 237-6055-es telefonszámon kaphat. FAX BANK: (1) 233-3666/1030. Internet: www.canon.hu

EGRI STRATÉGIA

▶ (MTI, Prím Online) A következő három évben mintegy százmillió forintot költenek az egeri önkormányzati intézményrendszer informatikai fejlesztésére. A hevesi megyeszékhely közgyűlése által elfogadott terv szerint ebből építik ki a város intézményeit összekötő internethálózatot, egy lakossági szolgáltatót és egy térinformatikai rendszert, illetve másfél éven belül érintőképernyős számítógép-terminálokat helyeznek el Eger különböző pontjain. Az állampolgárok meg tudhatják az adatbázisból, hogy milyen iratok szükségesek például az építési engedély vagy egyéb hivatalos dokumentum megszerzéséhez.

100 milliós HAZAI E-FORGALOM

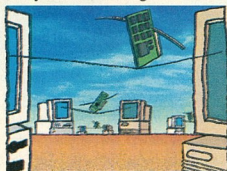
▶ (Munkatársunktól) Az Andersen Consulting tanulmányt tett közzé az elektronikus kereskedelem magyarországi helyzetéről és fejlődési alternatíváiról. Eszerint a számítógépek száma és az internet elterjedése nem lehet akadály a online kereskedelemben. Am egyelőre a vállalatok közötti kommunikáció inkább az EDI biztonsági szabványra szorítkozik. Az internetes kiskereskedelem idej forgalma 100 millió forint körül lesz, és egyelőre kevés az olyan site (weboldal), ahol bankkártyával lehetne fizetni.

TELEHÁZ Zámolyon

▶ (Tudóstónktól) A Fejér megyei Zámolyon teleházat létesítenek. Az informatikai központ a Zámoly Fejlesztésért Egyesület kezdeményezésére, több vállalkozó támogatásával készül. Az egyesületi vezetés a programtól azt várja, hogy az általános iskolában megindult számítástechnikai képzés

AZ UPC-É a Monortel

▶ (Index) A Monor Telefon Társaság (MTT) Rt.-ben tulajdonosváltás várható: a cég több mint 95 százalékban az UPC érdekeltségébe kerül. Az eddig inkább kábeltelevíziós piaci érdekeltségeket szerző UPC Kft. anyavállalata, az UPC BV 45 millió dollárért kész megvenni az MTT 47,55 százalékos részesedését a szintén holland Pennecom BV-től. Így, mivel az UPC-nek már eddig is ugyanennyi tulajdonrésze volt a tásaságban, a tranzakció révén döntő, több mint 95 százalékos részesedést érhet el a helyi telefontársaságban.

BEMUTATÁK a T28-as mobiltelefon

▶ (Munkatársunktól) Kicsi. Okos. Kívánatos. – Állítja, finom pikantériával új T28-as mobiltelefonjáról az Ericsson. A cég múlt héti, Budapesten tartott sajtótájékoztatóján elhangzott: a T28-as mérőfőlkő a készüléktervezés történetében. A kis mobil paraméterei: 97x50x15 milliméter, és 83 gramm, tehát az Ericsson eddigi legkisebb GSM telefonja. A cég a T28-hoz továbbfejlesztett szoftvert kínál, így a felhasználói interfész gyorsabb és könnyebben kezelhető.

ÚJ NÉVVEL tovább

▶ (Munkatársunktól) Az eddig csak a Baan CODA-Financials rendszeréről ismert FS Consulting október 1-jétől Singular Hungary Kft. néven, megemelt tőzstőkével és az üzletfejlesztésbe külső pénzeszközöket is bevonnak működik tovább. Az átalakulást tevékenységeinek bővítése kísérte, repertoárjában megjelentek a hollandiai székhelyű Baan B.V. továbbírt termékei, többek között az elemzők által az SAP és az Oracle vállalati irányítási rendszerei mellett említett Baan ERP.

A Singular a szoftver és integrált megoldások piacán 1984, az athéni tőzsdén 1994 óta jelen lévő cég, amely 1997-ben ISO 9001 és TickIT minősítést nyert. A Singular csoport a Baan legnagyobb partnereként, a közép-kelet európai régióban az egyik meghatározó rendszerintegrátor.

Teljesen új, háromvettes platformjának köszönhetően a T28-as kevesebbet is fogyaszt. Az Ericsson most először mutatja be a piacon speciális tervezésű lítium-polimer akkumulátorát, amely hosszabb beszélgetési (10 óra) és rendelkezésre állási időt (150 óra) tesz lehetővé a BHC-10 nagykapacitású akkumulátorral (1400 mAh). A készülék olyan kettőssávi mobiltelefon, amely észrevétlen átmenetet tesz lehetővé a GSM 900-as és 1800-as hálózat között.

Terjeszkedik AZ EUROWEB

▶ (Internetto) A megállapodások értelmében az EuroWeb biztosítja a HTCC, az UTI és CG SAT cégei számára a nemzetközi internetcsatlakozást. Az érintett tizenhárom primer közvetlen telefonelőfizető száma 800 ezer körül mozog. Ez EuroWeb mintegy 250 bérelt vonalon csatlakozó vállalati ügyféllel rendelkezik, s ezzel az üzleti jellegű internet-előfizetők piacán részesedése 30 százalékra tehető. A PanTel csoporthoz tartozó cég idej forgalma várhatóan elérheti az egymillió forintot.

INDEX.HU RT.

▶ (Munkatársunktól) Alighogy bejelentették az Inventa Kft. 50 milliós alapítóközvetítő létrehozott Index.hu Rt.-re való átalakulását, máris kirukkoltak elsők, ingyenes szolgáltatásukkal. Az „I-mail” elektronikus levelezőrendszerben bárki regisztrálhatja magát, és pár perc alatt egy „név@index.hu” e-mail cím tulajdonosává válik.

A mintegy 40 munkatársat foglalkoztató Index.hu vállalat vezérgazdátja és egyik tulajdonosa Reisz Attila, a Microsoft Magyarország korábbi ügyvezetője. A részvénytársaság elnöke az Index.hu-t alapító Inventa többségi tulajdonosa, Kőrösi Ákos. Terveik között szerepel a tartalomszolgáltatás mellett az elektronikus brókerrendszer is.

Összeállította:
Gécs Mariann
mgecs@comptech.hu

NEC MultiSync

MT830 + /1030 +

- 3 ÉV EURÓPAI CSEREGARANTIA (72 ÓRÁN BELÜLI)
- 1250/1000 ANSI Lumen
- SVCA/NECA Nulterület
- digitális magítás
- 16:9 arányú (legúj. Nézetmódok)
- motoros zoom/fókusz

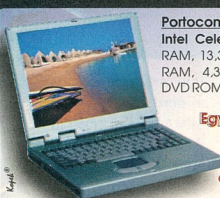
Compair 99
A Pavilion 202

Irodánkban további
40 modell közül
választhat.

IBM Professional Service
1074 Budapest, Madách tér 4. Tel.: 237 8423
comptech@netnet.hu / http://www.dob.hu

PORTOCOM Jobbat kereshet, de notebook kifizetődőbbet nem talál!

Portocom 3100 C
Intel Celeron 400-466 MHz CPU, 32-256 MB RAM, 13,3-14,1" TFT LCD, 2xAGP, 8 MB Videó RAM, 4,3-10 GB HDD, 24xCD-ROM. Opció: DVD ROM, belső 56k modem, LS-120.

Egyes gépeinkre 5-10% COMPAIR kedvezmény október 12-22-ig.

Várjuk a COMPAIR-en október 12-16. között a HUNGEXPON területén A Pavilionban.

PORTOCOM RT.

Budapest XI. ker., Ballagó Mór utca 14. Drópposta: info@portocom.hu
Tel.: 203-9269, 203-9276, 203-9277 http://www.portocom.hu

Microsoft Office 2000 már magyarul is

Az Office 2000
megteremti a
lehetőséget, hogy az
egyres munkatársak
maximális
teljesítményt nyújtó,
együttműködő
csapatokká váljanak.

Az Office 2000 az Ön szolgálatába állítja a világhálót. Megfelelő
eszközöket nyújt az üzleti információk egyszerű eléréséhez,
elemzéséhez és továbbításához, valamint munkája
ésszerűsítéséhez.

Microsoft®
Office 2000
A tehető legtöbb

További információért keresse a Microsoft Hivatalos Megoldásszállítót, vagy látogasson el weboldalainkra:

Microsoft ForróDrót: 2 MSSUGO (267-7846)
Microsoft Szoftverinformáció: 2 MSINFO (267-4636)

<http://www.microsoft.com/hun/products/office>

MOST!

Ha Ön 1999. december 31-ig magyar
Office 2000-et* vásárol, akkor egy féléves
ingyenes Windows.hu előfizetést és egy három
alkalmazásból álló szoftvercsomagot kap.

*Az akcióban a magyar Office 2000 következő verziói vesznek részt:
Standard és Professional; teljes és frissítés; dobozos termék,
Open vagy Select licenc konstrukcióban megvásárolva.
Open és Select konstrukció esetén a megrendeléshez egy darab
ingyenes előfizetést és alkalmazáscsomagot adunk.

CompAlmanach

Windows.hu

Komplett iroda most csak
nettó 199 000 Ft!
HP Brio és Microsoft Office

HP Brio BA számítógép

Ha Ön a Legmodernebb hardverrel felszerelt számítógépet keresi a legkedvezőbb áron, a HP Brio sorozata a megfelelő választás.
+ Intel® Celeron® processor 400MHz - 1.44 MB FDD - 43 GB UltraATA HDD - 32 MB SDRAM - 4 MB SIS AGP video - HP gérgépjegyzék - mikro-torony ház - 3 év garancia - Windows 98

Az ajánlatban szereplő modell CD-ROM tartalmú!

PLUSZ

Microsoft Office 2000 SB (magyar)

*Word 2000 * Excel 2000 * Outlook 2000 * angol nyelvű Publisher 2000

199 000 Ft+Áfa

**HEWLETT®
PACKARD**

TOVÁBBI INFORMÁCIÓKÉRT LÁTOGASSON EL WEBLAPUNKRÁ: [HTTP://WWW.HP.HU/BRIO](http://www.hp.hu/brio) VAGY HÍVJA A HP VEVŐSZOLGÁLTATÓT: 382-1111

Alinor Kft.
COMIC.SYS Kft.
Digital Szeged Kft.
HP Buda Szakáruház
Kventa Kft.
Lansoft Kft.
Marker Informix Kft.
HP Duna Szakáruház
Megatrend Kft.
Net Kft
Raab Computer
Selectrade Kft.

1137 Budapest, Pozsonyi út 36.
1091 Budapest, Haller utca 88.
6723 Szeged, Csongrádi sgt. 83.
1111 Budapest, Bartók Béla út 18.
1067 Budapest, Podmaniczky u. 37.
4025 Debrecen, Külső vásártér 18.
1081 Budapest, Rákóczi út 73.
1095 Budapest, Boráros tér 7.
1082 Budapest, Üllői út 52/b
1118 Budapest, Szurdok u. 1.
9022 Győr, Pálffy u. 3.
1106 Budapest, Fehér út 10.

(1) 349-5911
(1) 383-3627
(62) 494-166
(1) 466-5224
(1) 302-4222
(52) 322-848
(1) 459-6070
(1) 215-2574
(1) 459-3367
(1) 246-5057
(96) 310-797
(1) 264-3333

alinor@mail.datanet.hu
comicsys@comicsys.hu
digital@digital.co.hu
Bartok@libra.hu
kventa@kventa.hu
-
informix@marker.hu
-
petera@megarend.hu
net@mail.datanet.hu
raab.computer@matavnet.hu
company@selectrade.hu

Az ajánlat 1999. november 31-ig és 245 Ft/USD árfolyamig érvényes

Intel, the Intel Inside logo and Pentium are registered trademarks and Celeron is a trademark of Intel Corporation.